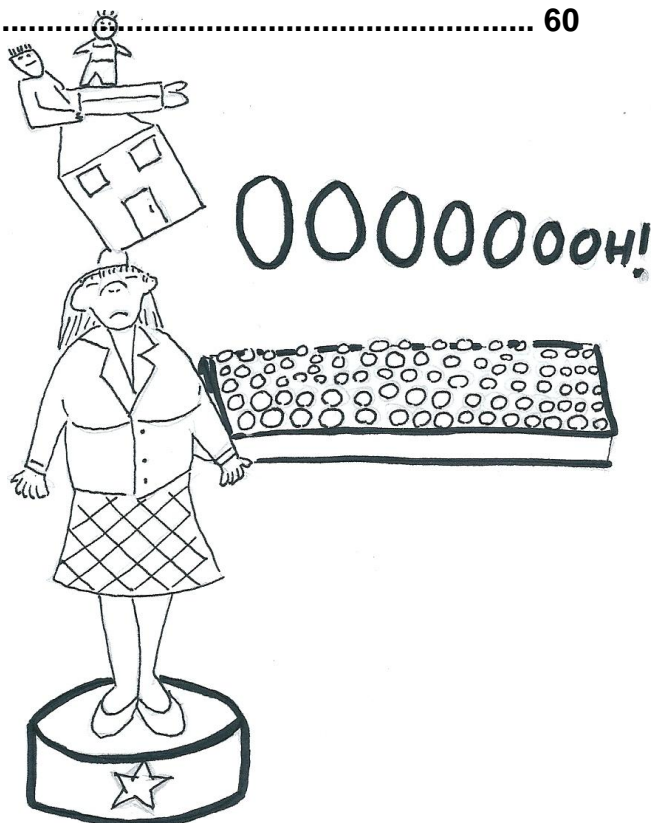

ELS PARANYS DE L'AMOR

ÍNDEX:

Introducció.....	1
Agraïments.....	4
1. Informació general	
1.1. Coneixements.....	5
1.2. Violència de gènere entre els joves.....	17
1.3. Actualitat jurídica i assistencial.....	20
2. Part pràctica	
2.1. Resultats i valoració de les dinàmiques.....	27
2.2. Resultats i valoració de l'enquesta.....	38
3. Conclusions.....	45
4. Fonts.....	49
Annex 1. Entrevistes.....	51
Annex 2. Dinàmiques.....	60

Introducció

Violència de gènere, a mi em fa formular moltes incògnites i a tu? Arrel d'aquest plantejament vaig intentar desenvolupar tot el meu treball de recerca, inicialment encarat cap a la violència de gènere en el seu àmbit més ampli encara que em vaig trobar amb molts entrebancs que m'impedien arribar a l'epicentre de la problemàtica, com per exemple la llei de protecció de dades i tota la confidencialitat que aquest món requereix; degut a aquestes dificultats vaig decidir canviar l'enfocament inicial del treball i centrar-lo en l'àmbit dels adolescents. Aquest canvi va ser en gran part fruit de la conferència a la qual vaig assistir al Cosmocaixa sobre violència de gènere mentre cursava primer de Batxillerat, aquesta em va fer ser conscient d'un tema que creia llunyà i limitat a determinades edats i classes socials, encara que la realitat és una altra.

Aquesta xerrada em va plantejar moltes qüestions aparentment sense resposta les quals veia que em podien motivar, ja que a partir d'aquest moment em vaig adonar que tenia un gran ventall obert de possibilitats de recerca al davant i que realment era una tasca important amb la qual podria arribar a ajudar a algú. També vaig veure, en els mateixos adolescents del meu entorn, que podien estar sent objecte d'aquesta problemàtica sense ser-ne conscients.

Aleshores quan vaig començar a estructurar el meu treball de recerca vaig plantejar-me un seguit de qüestions les quals volia arribar a refusar o verificar a partir de la feina d'investigació anterior, aquestes van ser: per una banda comprovar l'existència real de la violència de gènere entre els adolescents i saber-ne el seu grau de coneixement, i per altra banda la part pràctica del treball la vaig enfocar cap a intentar fer una possible prevenció, ja que una part de la solució de qualsevol problema és ser conscient i coneixedor de l'existència del mateix. I en aquest darrer aspecte, en concret, seria intentar obrir en la ment d'un adolescent la possibilitat i l'existència d'aquesta problemàtica per tal d'evitar-la.

El meu treball està estructurat en dos grans blocs: un de teòric on hi trobem la investigació realitzada sobre el tema, que és l'antecedent i la base del segon bloc. Aquí hi trobem la part pràctica que està dividida en tres subapartats, el primer engloba les entrevistes a persones implicades directament en el problema, com són els mossos d'esquadra; en segon lloc vaig desenvolupar 4 dinàmiques per treballar la prevenió de la violència de gènere entre els alumnes d'ESO, i precisament aquest apartat vaig tenir l'oportunitat de posar-lo en pràctica per comprovar la seva eficàcia i intentar resoldre els punts febles que em pogués trobar. Finalment trobem el darrer subapartat el qual es concentra en la visió dels adolescents a nivell individual a partir d'enquestes electròniques anònimes.

Gràcies a aquest treball em vaig poder apropar a la situació de la violència de gènere en la meua ciutat i comarca veient la preocupació de la gent i els esforços que hi dedicaven. Fent la pràctica amb els alumnes de 4t d'ESO, i a partir de les enquestes anònimes, realment he pogut comprovar que aquesta prevenió que es fa als adolescents no és totalment eficaç.

La majoria de joves creuen saber-ho tot sobre la violència de gènere, però pel que vaig poder veure en primera persona no en saben tant, ja que en aplicar-los les meves pràctiques, els vaig sorprendre i les seves reaccions em sorprengueren a mi mateixa: la majoria creien que molts fets dels que poden experimentar eren "normals" per a l'edat que tenien i això no és així.

S'ha de tenir present que moltes situacions són la llavor del que podria esdevenir una futura violència de gènere en l'edat adulta o, fins hi tot, en la mateixa adolescència.

Les enquestes, per altra banda, també van ser una gran font d'informació ja que en ser anònimes la gent va manifestar-se sobre les diferents situacions que els plantejava, amb total sinceritat.

Crec que la part més difícil del treball i la que m'ha suposat el problema més gran ha estat el fet d'anar superant totes les formalitats i intentar arribar a gent

que em pogués respondre les meves qüestions tenint una experiència viscuda de primera mà sobre el tema. Realment he de dir que aquesta part s'ha fet molt pesada encara que al final quan em van acceptar les peticions i vaig poder dur a terme les entrevistes la satisfacció va ser més gran encara. Deixant de banda les entrevistes fetes, em queda el recel de no haver pogut fer pública l'entrevista feta al coordinador de docència del centre de menors de Lleida per qüestions de confidencialitat.

Per acabar només em queda dir que aquest treball m'ha obert les portes cap a un món del qual he descobert que n'era una total ignorant, i que si realment la societat fos diferent i no eduquéssim els nens des de petits amb uns fonaments sexistes i estereotipats, molts d'aquests casos de violència de gènere es podrien evitar amb uns ideals fermes, ja que molts cops són la causa de violència de gènere. Com deia Mahatma Gandhi "La violència és la por als ideals dels altres", en fi, queda un camí molt llarg per recórrer i molta feina per fer en aquest sector.

Aquest treball que ara teniu a les mans intenta, a partir de la metodologia explicada, arribar a conclusions basades en l'experiència real dels adolescents del meu entorn i l'ajut dels adults i professionals que m'han donat suport.

AGRAÏMENTS:

Crec que una part important del treball també és agrair a totes les persones que han fet possible que aquest projecte s'hagi pogut dur a terme. Voldria començar per la tutora del meu treball que ha anat seguint la feina feta durant tot l'any dedicant-hi hores i esforços, aguantant sempre amb una rialla els meus dubtes infinits. Per altra banda també voldria agrair la participació dels Mossos de especialitzats en l'àmbit de la violència de gènere, la participació de la regidora de benestar social que em va servir per veure la situació de Tàrrega sobre aquesta problemàtica, també la de la psicòloga ja que malgrat la distància entre Mallorca i Tàrrega s'ha pogut mantenir una relació ben propera i fructífera. També voldria donar les gràcies d'una manera singular a l'autora de la portada, C.P. per la magnífica pintura sobre l'opressió de les dones que es troba en la portada del treball. Sense oblidar-me, per acabar, dels meus pares i família en general per tot el suport i l'ajuda rebuda durant tot el treball.

1. Informació general.

1.1 Coneixements.

La violència de gènere, especialment quan té lloc dins de l'àmbit de les relacions afectives o la llar, en definitiva, és aquella violència que es duu a terme vers una persones del sexe oposat, generalment vers la dona; al mateix temps s'utilitzen altres termes per a definir el mateix concepte com: violència masclista, de parella i violència domestica.

Aquests termes plantegen algunes diferències, la més visible és la que s'estableix entre violència de gènere i domèstica diferència marcada per la llei espanyola sobre l'atenció integral a les víctimes de violència de gènere en la qual s'indica que aquesta llei només regularà la violència de gènere que engloba els casos en què la víctima i l'agressor són parella o ex-parella (casats, parella de fet, parella inscrita o sense inscriure al registre, ...), per altra banda la violència domèstica com la violència familiar es troba dins de l'àmbit de la llar on l'agressor i la víctima són qualsevol membre d'una família exceptuant entre la parella ja que en aquest cas seria violència de gènere; aquesta violència és jutjada pel codi penal. Si l'agressor és el pare i la víctima el fill (encara que sigui una filla) es considera violència domèstica igual que en el cas de què els fills agredeixin els pares o altres adults encara que sigui de fill a mare, àvia,...

La violència de gènere és una realitat present per a tots igual independentment del país, la cultura, la situació econòmica o el nivell social. Un problema existent durant totes les èpoques històriques tot i que generalment queda amagada en la privacitat de la llar. Aquest problema sorgeix a partir de la superioritat al llarg de la història de l'home sobre la dona tant en l'àmbit laboral com l'econòmic i el personal.

Està definida per les Nacions Unides com: "Aquells actes vers les dones i nenes que puguin tenir com a resultat un dany o sofriment físic, sexual o psicològic per a la dona, així com les amenaces d'aquests actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com a la privada".

Encara que la majoria de casos de violència de gènere l'agressor sigui l'home tampoc cal oblidar la violència a la inversa, un àmbit menys estudiat i conegut encara que no per això menys important. Aquest tipus de violència no acostuma a estar basada en agressions físiques sinó en psicològiques (com insults, menyspreus,...) per raons fisiològiques ja que les dones tenen menys força física i això provoca que estigui més amagada. Això ens porta a veure que dominar i tenir el poder sobre una altra persona (ja sigui home o dona) és masclisme.

La violència de gènere comporta un gran problema, el qual ho dificulta tot molt més, les víctimes de violència sovint acostumen a crear una **dependència emocional** vers l'agressor.

La dependència emocional és la necessitat d'afecte de manera extremada que una persona sent cap a una altra persona amb la qual manté una relació; aquesta ve marcada per una baixa autoestima, l'ansia de voler el millor per l'altre i no per un mateix mitjançant la idea de què l'amor és donar més del que reps.

Característiques dels dependents emocionals:

- Prioritat de la parella sobre qualsevol cosa.
- Desig d'accés constant a l'altra persona.
- Idealització de la parella.
- Submissió cap a la parella.
- Pànic davant de ser abandonades.
- Síndrome d'abstinència si deixen a la persona (en aquest cas potser l'agressor).
- Por a la soledat
- Baixa autoestima
- Necessitat d'agradar.

Quadre diferenciador de l'amor vers la dependència emocional també anomenada codependència.

AMOR	CODEPENDÈNCIA
Empatia	Fals amor
Confiança	Obsessió per algú
Creixement mutu	Pèrdua d'autoestima
Víncle segur	Pèrdua d'amor propi
Benestar mutu	Donar més que l'altre
Respecte	Inferioritat
Igualtat	Necessitat malaltissa de l'altre
	Addicció

FASES DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

El cicle de la violència de gènere ve marcat per 3 bases molt diferenciades entre sí encara que sempre amb un denominador comú, el control total de l'abusador sobre la víctima, aquest cicle va ser formulat per l'antropòloga Leonor Walker en el seu llibre "*El síndrome de la mujer maltratada*"¹.

Aquestes fases són les següents: Acumulació de tensió, Explosió violenta i Lluna de mel.

- Fase1: Acumulació de tensió.

És una fase en la qual no hi ha violència física encara que la tensió hi és ja que l'agressor troba en totes les situacions motius de conflicte. L'agressor està especialment susceptible i busca la discussió, per altra banda la víctima evita fer qualsevol cosa que molesti a l'agressor per evitar situacions i conflictes encara que són inevitables i la víctima no entén el perquè dels problemes. Aquesta fase pot durar anys fins a arribar a la següent.

- Fase 2: Explosió violenta.

És el resultat de la primera fase i l'agressor perd el control al mateix temps que es perd la comunicació. És en aquesta fase en la qual comencen les agressions ja siguin físiques, psicològiques, sexuals,... En aquest moment és en el qual es dona la majoria de denúncies ja que es produeix l'anomenada "crisi emergent".

¹ WALKER Leonor "*El síndrome de la mujer maltratada*" (1979)

1.2 Tipus de violència de gènere.

Segons l' Institut d'Estudis Catalans la violència és "Força o energia desplegada impetuosament.", depenent dels motius d'aquesta es divideix en dues classes: **la violència reactiva i la instrumental**; per altra banda depenent del lloc on es manifesti hi ha diferents tipus com laboral, institucional, escolar o acadèmic,...

- Violència reactiva és la que està causada com a conseqüència de molta tensió acumulada.
- Violència instrumental des del principi només té lloc per tal d'aconseguir un objectiu determinat.

La violència porta a l'abús que és una inflexió de dany vers una altra persona ja sigui provocant un dany físic o psíquic, aquest es produeix gràcies al poder que té la persona que provoca l'abús sobre la víctima d'aquest. En molts casos l'abús esdevé la causa de possibles traumes futurs que en la majoria de casos estaran amagats per raons psicològiques com la vergonya o la por. Hi ha diferents tipus d'abusos encara que tots tenen un punt en comú: la gran marca emocional que deixen en la víctima, com podria ser que es creï una dependència emocional vers l'agressor, falta d'autoestima de la víctima, temor,...

Hi ha l'abús **físic, el sexual, el psicològic, el social i l'econòmic.**

- **Abús físic:** Produeix danys corporals o lesions de diversa gravetat.
- **Abús sexual:** Té molta relació amb l'abús físic encara que també en té amb el psicològic ja que marca molt a les víctimes, consisteix en perdre el respecte en l'àmbit sexual i el maltractador utilitza a la víctima com un objecte sexual.
- **Abús psicològic:** Té lloc quan el maltractador infravalora a la seva parella i controla la seva vida utilitzant el menyspreu, les amenaces, el xantatge emocional, els crits, els insults, les humiliacions, la por,...

- **Abús social:** Es basa en controlar tot l'entorn social de la parella incloent a qui veu, amb qui treballa, horaris, activitats i relacions socials, això provoca que la situació arribi al punt de prohibir-li sortir, treballar o relacionar-se amb altres persones i no respecta el seu espai personal
- **Abús econòmic:** controla els diners i comptes bancaris de la seva parella limitant-li així l'autonomia i la llibertat.

PERFIL DEL MALTRACTADOR

Encara que la violència es dona entre els dos sexes per a fer el perfil em basaré principalment en les característiques d'un maltractador femení ja que la violència que exerceix és més visible i més agressiva.

Primerament he de fer referència a la masculinitat que segons el llibre de Jorge Corsi "*Violencia masculina en la pareja*" que és la forma més valorada de la identitat de gènere, les seves proves són el domini, el poder, la competència i el control i en contra posició cal evitar la vulnerabilitat, els sentiments, les emocions, la sensualitat i la tendresa ja que són mostres que feminitat al mateix temps que demanar ajuda. La seguretat que requereix la masculinitat ve donada a partir del control sobre els altres, sobre un mateix i sobre el seu entorn. En l'àmbit de la parella si la relació va bé és gràcies a la subordinació de la dona a través del poder, a la superioritat racional i intel·lectual de l'home i també a l'autoestima de l'home adquirida a partir dels guanys obtinguts en l'àmbit laboral i econòmic.

Aquestes bases serien els principis de la virilitat, una virilitat definida per aconseguir superar-se, ser ambiciós, mostrar-se important, no demostrar les necessitats, els sentiments i les emocions, aquests fets crec que queden molt ben englobats en la frase "els homes no ploren".

- **CARACTERÍSTIQUES DE L'AGRESSOR:**

Per estrany que sembli l'agressor és tan o més dependent que la víctima, només que d'una manera diferent mostrant la seva dependència cap a l'altra persona a través de la violència. És quan s'ajunten dues persones dependents, una emocionalment i mostrant-se dèbil i l'altra mostrant-ho agressivament.

El mal tractador està segur d'ell mateix, confiat amb la parella, segur de que no l'abandonin i serà humiliant i es creurà superior amb la seva parella per tal de ser feliç ja que així el seu poder no es veu afectat.

Per altra banda també tenen sentiments contradictoris i es dona el cas de: t'ho faig perquè t'estimo, ja que, en alguns casos, per ells el control es degut a l'amor que sent per a la parella ja que d'aquella manera mostren la seva estima.

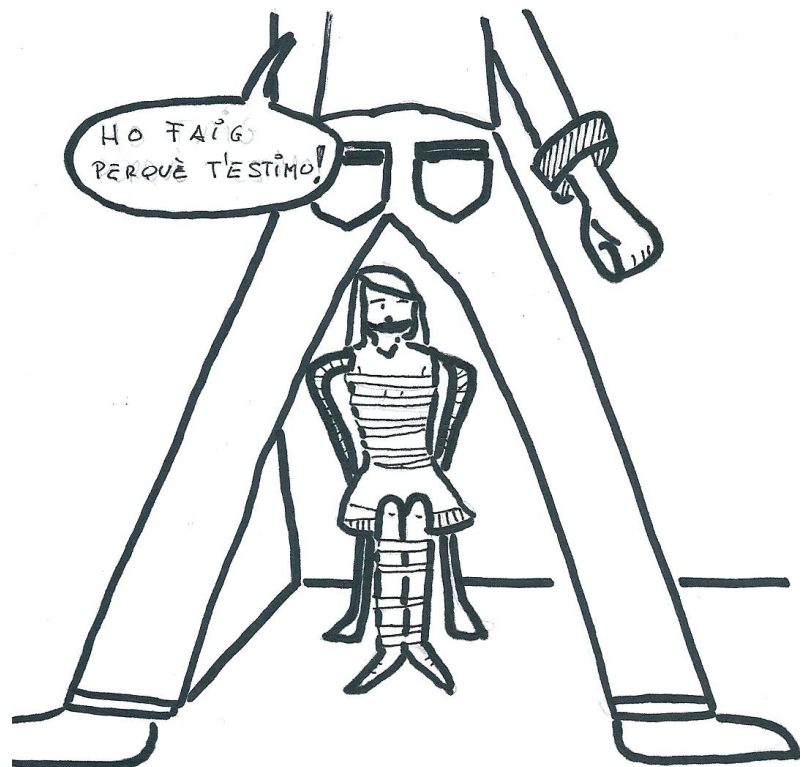
És gelós ja que acostumen a tenir gelosia sense cap raó aparent, al mateix temps que poden humiliar i controlar a la parella, amb el que amaga la necessitat de dependència de la parella i la seva baixa autoestima.

Finalment la raó més important i més profunda és la falta emocional del maltractador conjuntament amb la poca valoració que es té per això bastant sovint són incapaços de mostrar els seus sentiments.

També poden tenir problemes amb alcohol o drogues.

QUÈ PORTA A LA DONA A TOLERAR LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE?

- L'autodestrucció que comporta la situació.
- La fidelitat cap a la parella.
- No donar-se compte de la situació.
- La sensació de no tenir sortida.
- Culpabilitat.
- Por a no ser capaç de mantenir-se o mantenir els fills (dependència econòmica).
- Negar la realitat.
- Esperança d'un canvi per part de l'agressor.

CONSEQÜÈNCIES I SEQÜELES:

La violència de gènere pot tenir conseqüències sobre la salut i, al contrari del que es creu, la violència psicològica pot resultar de vegades tan o més danyosa que la física.

Per la salut física:

Pot incrementar un 60% les malalties físiques, com lesions físiques que poden esdevenir problemes de salut crònics que també poden estar provocats per l'estrès o la por.

Exemples de conseqüències sobre la salut física:

- Lesions físiques (hematomes, cremades, arraps, ferides, torçaments,...)
- Trastorns crònics com mal de cap, dolors musculars, problemes d'estómac,...
- Dificultats per respiratòries
- Discapacitat físiques
- Obesitat severa

Per a la salut reproductiva:

La violència de gènere en molts casos a part de lesions físiques i psicològiques també pot crear lesions en la salut reproductiva de la víctima, conseqüència molts cops de la por cap a la seva parella; lesions com ara: el temor a plantejar l'ús d'anticonceptius i quedar-se embarassades per això, la transmissió de malalties de transmissió sexual, la por a fer-se exàmens ginecològics per descobrir possibles malalties, el fet de tenir prohibit dur a terme el tractament per la malaltia que poden tenir,...

A part una dona també pot patir maltractaments durant l'embaràs, en aquest moment les lesions van dirigides als pits, genitals o abdomen cosa que pot produir conseqüències molt importants tant per la dona com per al fetus ja que se li pots ocasionar infeccions, sagnats vaginals, hipertensió, ruptura prematura de la membrana, avortament espontani, mort neonatal,...

Per a la salut mental:

La violència de gènere provoca una victimització molt gran cosa que provoca molts danys psicològics com pèrdua d'autoestima, dependència emocional, culpabilitat, síndrome d'estrès posttraumàtic, angoixa, aïllament social, pànic, pèrdua de l'apetit sexual i depressió.

La depressió normalment es pot notar en una víctima a partir dels símptomes i signes següents:

- **ASPECTES EMOCIONALS:** desgana, apatia i abatiments.
- **ASPECTES COGNITIUS:** autoavaluació negativa, perspectives aterridores i indefensió apresada.
- **ASPECTES MOTIVACIONALS I VOLITIUS:** incapacitat per a l'acció, absent o baixa motivació.

- **ASPECTES CONDUCTUALS:** alteracions del son, pèrdua de la gana, rebuig de la sexualitat, vigilància obsessiva, ansietat excessiva, insomni, trastorns en el curs del pensament (la víctima podria semblar psicòtica).

A part d'aquestes conseqüències esmentades també hi trobaríem una de general: les víctimes de violència de gènere acostumen a consumir més substàncies nocives per a la salut com ara tabac, alcohol i/o drogues (tant il·legals com abusar d'antidepressius i de tranquil·litzants). Per altra banda els intents de suïcidi de les víctimes són 5 vegades més freqüents ja que ho veuen com l'única sortida al problema que viuen.

1.2 Violència de gènere entre els joves

Les noves tecnologies i la mala prevenció contra la violència de gènere ha portat a que aquest sigui un actual problema entre els joves; per tal de detectar-lo hi ha uns indicadors de relacions abusives que intenten prevenir el problema.

Indicador de relacions abusives. Adaptació de l'escala VEC (VAZQUEZ, N. ESTÉBANEZ I. i CANTERA,I)

Et diu amb qui has de sortir i amb qui no.

Et diu que canviïs la teva forma de pentinar-te o maquillar-te.

Vol saber tot el que fas, on estàs o amb qui estàs quan no estàs amb ell o ella.

Vigila les teves trucades, els missatges del mòbil o del correu electrònic.

No vol que vegis les teves amistats.

T'acusa de coquetejar quan et veu parlant amb altres nois o noies.

Últimament, es presenta sense avisar als llocs on vas habitualment.

Critica el teu aspecte, la teva manera de vestir o de pensar.

Se'n riu de tu i et diu coses que et fan mal.

Nega els seus errors i no demana perdó.

Et deixa plantat/da sense donar-te explicacions.

Posa en dubte els teus sentiments o et critica si no vols tenir relacions sexuals.

No es responsabilitza del mètode anticonceptiu ni se'n preocupa.

Decideix pel seu compte sense consultar-te ni demanar-te opinió.

T'ha posat trampes per esbrinar fins a quin punt l'estimes.

Es burla o parla malament de les persones de l'altre sexe.

Revisa sense el teu permís els teus objectes personals.

T'amenaça de deixar-te quan no fas el que ell/ella vol.

Es posa gelós o gelosa si et truquen per telèfon.

Imposa les regles de la relació (els dies que sortiu, els horaris, el lloc...).

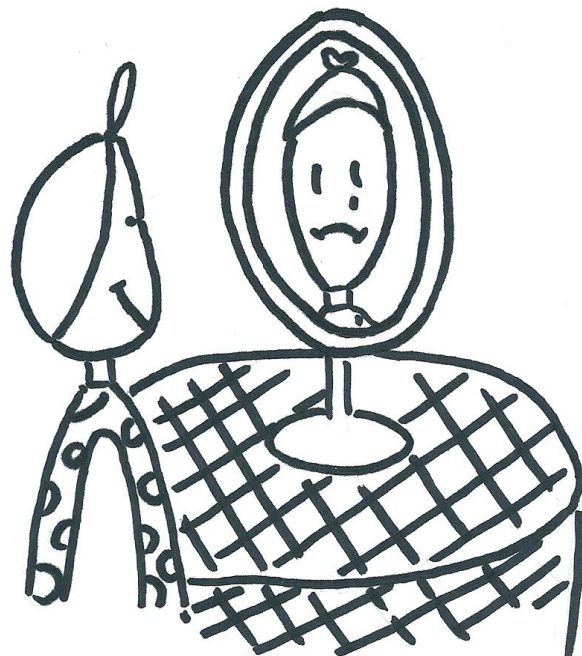
Et fa més de deu trucades perdudes i missatges al dia.

Fa coses que sap que t'avergonyeixen.

Ignora quan t'enfades o ho considera una ruqueria.

Si heu deixat la relació o en moments de crisi, amenaça en fer-te alguna cosa si no tornes amb ell o ella.

Si heu deixat la relació o en moments de crisi repeteix les promeses de canviar perquè tornis amb ell o ella.

No es amor, identifícalo

25 de Noviembre

Día internacional para la eliminación de la violencia de género

1.3 Actualitat jurídica i assistencial

L'article 15 de la Constitució espanyola garanteix el dret fonamental a la integritat física i moral.

La llei es basa en que hi ha una clara desavantatge de les dones envers els homes que cal corregir i protegir ja que majoritàriament estan més indefenses davant la seva parella o ex-parella.

Els maltractaments físics o psíquics estan tipificats com a delictes de lesions.

MARC CONCEPTUAL: definició de la violència

Segons l'article 3 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, s'entén per violència masclista "la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat".

Es pot exercir i manifestar de maneres diferents:

- a) Violència física: comprèn qualsevol acte o omisió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.
- b) Violència psicològica: comprèn tota conducta o omisió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment per mitjà d'amenaces, d'humiliació, de vexacions, d'exigència d'obediència o submissió, de coerció verbal, d'insults, d'aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

- c) **Violència sexual i abusos sexuals:** Comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició per mitjà de la violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.
- d) **Violència econòmica:** consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si s'escau, de les seves filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

La violència es pot exercir d'una manera puntual o reiterada.

Formes i àmbits en què es pot manifestar

- a) **Violència en l'àmbit de la parella:** consisteix en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.
- b) **Violència en l'àmbit familiar:** consisteix en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida contra les dones i les menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. No s'hi inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella, definida en l'apartat primer.
- c) **Violència en l'àmbit laboral:** consisteix en la violència física, psicològica o sexual que es pot produir en el centre de treball i durant la jornada laboral, o fora del centre de treball i de l'horari laboral si té relació amb la feina, i que pot adoptar dues tipologies:

- Assetjament per raó de sexe: el constitueixen un comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona en ocasió de l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, l'ocupació o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i de crear-los un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.
 - Assetjament sexual: el constitueix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic, no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.
- d) Violència en l'àmbit social o comunitari. Comprèn les manifestacions següents:
- Agressions sexuals: consisteixen en l'ús de la violència física.
 - Assetjament sexual.
 - Tràfic i explotació sexual de dones i nenes.
 - Mutilació genital femenina o risc de patir-la: inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o hi produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.
 - Matrimonis forçats.
 - Violència derivada de conflictes armats: inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com ara l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

- Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, com ara els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.
- e) Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

Model d'intervenció

- a) **Prevenió:** és l'eix bàsic de l'actuació. Intervenir per avançat en la reducció dels factors de risc. Inclou estratègies de sensibilització.
- b) **Detecció:** en les situacions considerades no urgents, consisteix a establir un treball precoç d'identificació que faci visible la problemàtica multidisciplinària de la violència.
- c) **Atenció:** treball en xarxa a partir de la suma de recursos i serveis disponibles. Consisteix a derivar o acompanyar la víctima quan sigui necessari.
- d) **Recuperació:** és l'etapa del cicle personal on es restableixen els àmbits danyats. S'aplica un model d'intervenció i es faciliten itineraris. Cal tenir en compte la resiliència de cada dona.

Marc normatiu

Les normatives internacional, europea, estatal, nacional i municipal ha desenvolupat un conjunt ampli de drets i mesures per eradicar la violència contra les dones.

Relació de la normativa més significativa en els diferents àmbits:

En l'àmbit internacional

- Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW de 1979)
- La conferència dels Drets Humans de Viena de 1993, va proclamar que els drets humans de les dones i de les nenes són part integral dels drets humans universals.
- La Declaració de Nacions Unides sobre l'eliminació de la violència contra la dona, proclamada en desembre de 1993, reconeix per primera vegada que la violència contra les dones constitueix una violació dels drets humans i llibertats fonamentals.
- La Declaració de Beijing, de 1995 sorgia de VI Conferència Mundial sobre les Dones, és el document més complet produït per una conferència de les Nacions Unides amb relació als drets de les dones.
- La resolució de la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides 1997 condemna tots els actes de violència sexista contra la dona, exigeix que s'elimini la violència masclista en la família i en la comunitat, i exhorta els governs a actuar per prevenir, investigar i castigar els actes de violència i proporcionar a les dones unes reparacions justes i una assistència especialitzada.
- La resolució de la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides 2001/49 condemna tots els actes de violència masclista contra la dona, i especialment, la violència contra les dones en situacions de conflicte armat.

En l'àmbit europeu

- Resolució del Parlament Europeu de setembre de 1997, coneguda com a Tolerància zero davant la violència contra les dones, desenvolupada l'any 1999.
- Decisió marc del Consell d'Europa de 15 de març de 2001, sobre l'estat de la víctima en el procés penal, que assenyala la importància d'evitar processos de victimització secundària i la necessitat de serveis especialitzats i d'organitzacions de suport a la víctima.
- Directiva 2006/54/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2006, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i a la igualtat de tracte entre homes i dones en afers de treball i ocupació.

En l'àmbit estatal

- Llei orgànica 11/2003, de 29 de setembre, de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social dels estrangers.
- Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal.
- Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica.
- Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
- L'any 1998, s'aprova el primer Pla de l'Estat d'acció contra la violència (1998-2000).
- Pla integral contra la violència domèstica (2011-2004).

- Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre homes i dones.

En l'àmbit català

- Llei 11/1989, de 10 de juliol, modificat per la Llei 11/2005, de 7 de juliol, de creació de l' Institut Català de les Dones.
- Pla integral de prevenió de la violència de gènere i atenció a les dones que la pateixen (2002-2004).
- L'eix VI del Pla de polítiques de dones del Govern de la Generalitat de Catalunya 2008-2011.
- L'Estatut d'autonomia de Catalunya.
- Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

2.Part Pràctica:

²Dinàmiques.

En aquest apartat he aplicat 4 dinàmiques de prevenció de violència de gènere que vaig elaborar entre les pautes del llibre "Els paranys de l'amor"³ i la gran ajuda de la Sra. Núria Sans, psicopedagoga del centre Joan Oró de Lleida i una de les responsables dels programes contra violència de gènere entre adolescents d'aquest passat 2014 a la capital del Segrià. Aquestes dinàmiques les vaig aplicar a 26 estudiants de 4t d'ESO del col·legi Sant Josep de Tàrraga del curs 2014-2015, en dues sessions d'una hora cadascuna, per tal de poder comprovar si les meves suposicions funcionarien en la vida real.

Aquestes són les conclusions i les observacions que en vaig poder extreure:

² Veure model de les dinàmiques aplicades a l'annex 2 i les entrevistes a l'annex 3.

³GARCIA SALOMON, Montserrat. *Els paranys de l'amor, materials per treballar la prevenció de relacions abusives amb adolescents*. Barcelona. Ed.Octaedro. 2006.

DINÀMICA 1 :

RECULL DE RESPOSTES:

ELLS VOLEN QUE ELLA SIGUI...	ELLS PENSEN QUE ELLES VOLEN QUE SIGUIN...
Atractiva	Atractiu
Divertida	Llest
Llesta	Valent
que tingui bona reputació	Detallista
Sincera	ser estimades per com són i no per raons sexuals
De la mateixa altura o més baixes	Educat

ELLES VOLEN QUE ELL SIGUI...	ELLES PENSEN QUE ELLS VOLEN QUE SIGUIN...
Detallista	Que no es defensin davant d'ell
Romàntic	Atractives
Afectuós	Provocatives
Atractiu	Que ells siguin el seu centre d'atenció
Alt	Saber cuinar i fregar
Únicament per elles	Afectuós
Que no sigui possessiu	Educades

Aquest és un recull de les respostes que més van sortir durant aquesta dinàmica i també de les que més em van sorprendre. Com es pot apreciar els dos sexes valoren principalment el físic ja que l'atractiu era la primera opció en la majoria dels casos de com havia de ser la seva parella; a part, tant homes com dones busquen una parella detallista, afectiva i es fixen molt amb l'alçada de la parella. Per altra banda, també hi veiem diferències com per exemple els nois valoren més el nivell intel·lectual i la reputació de la seva parella que les noies. En l'àmbit de la possessió veiem que el sexe masculí és el més possessiu.

Per acabar, el fet que em va sorprendre més va ser que hi havia la resposta : Servicials a més d'una graella, tant en la columna de com ha de ser la teva parella per a tu que li vaig fer als nois, com a la que vaig fer a les noies de com creien que els nois volien que fossin ; aquesta resposta ens mostrava més que cap altra la gran influència dels estereotips que, encara a hores d'ara, tenim en la nostra societat, qüestió que em va portar perfectament a la següent dinàmica.

La metodologia va ser la correcta encara que vaig poder notificar una variant que no havia contemplat amb anterioritat, la possibilitat de que hi hagués algun homosexual entre el grup, això podia fer que el participant es sentís exclòs ja que el full per treballar preguntava que esperaven del sexe oposat a ells com a parella i que esperaven que l'altre sexe volia d'ells mateixos; per solucionar aquest problema s'hauria de canviar la graella i fer-ne una de nova on les dues columnes fossin les mateixes tan per noies com per nois indicant el sexe a la part superior per poder-los diferenciar i que a les columnes hi digui: com vols que sigui la teva parella... I l'altra que hi digui: Com creus que vol la teva parella que siguis. D'aquesta manera evitaríem fer sentir apartat a cap participant de l'activitat.

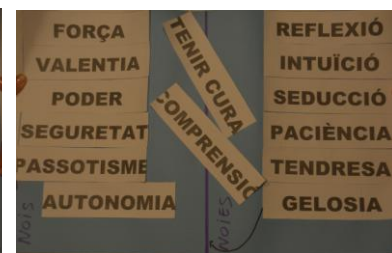
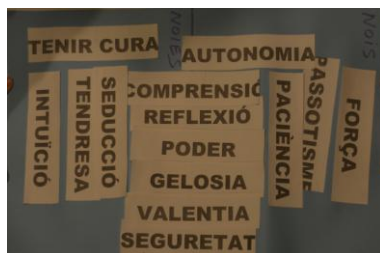
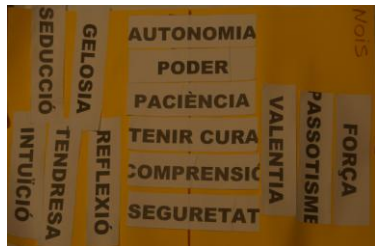

DINÀMICA 2:

La dinàmica es va dividir en 4 grups que cadascun tenia una cartolina amb dues columnes, una per nois i l'altra per noies amb l'objectiu de veure els estereotips dels adolescents i que ells reflexionessin a partir d'ells. Tots els grups van situar les targetes de Passotisme i Força a la columna de nois i seguidament també hi van col·locar el poder encara que no tots; en la part central tots els grups hi van col·locar la Comprensió, la Paciència, la Gelosia, l'Anatomia, la Valentia i la Seguretat encara que un altre grup va posar-hi tenir cura també, encara que els 3 altres grups restants ho van posar a la columna de noies juntament amb la Tendresa, la Intuïció, la reflexió i la Seducció. Hi va haver algunes respostes que seguien els estereotips com per exemple el passotisme, la força, la valentia i la seguretat a part del poder per els homes, una idea molt antiga i sexista que definiria l'home com a el dominant de la parella i en canvi les dones van ser definides com a tendres i que tenen cura de la família que vindria a ser la part dèbil de la parella; per tant, la pràctica va anar molt bé perquè al veure que realment teníem prejudicis i seguíem els estereotips els alumnes van reflexionar i a partir de situar-se en determinades situacions com anar a fer la compra, portar els nens a l'escola, guanyar diners, tenir una professió ambiciosa i altres vam poder iniciar un debat molt fructífer.

Aquesta dinàmica realment em va sorprendre les respostes i la participació i com pràcticament sense la meva ajuda es va obrir un debat intens però respectuós entre els dos sexes encara que el punt de vista més sexista només era defensat per alguns que van ser reconduïts per els seus propis companys ja que van ser ells qui els van fer les reflexions pertinents sobre cada punt tractat.

Crec que l'ordre de les dinàmiques va ser l'encertat perquè una portava a l'altra de manera que la participació estava molt lligada i no es perdia.

DINÀMICA 3:

Per a dur a terme aquesta dinàmica vaig utilitzar la cançó: Salir corriendo de Amaral, perquè creia que era una cançó que tractava aquesta problemàtica amb sensibilitat i d'una manera alegre, veient el final de la situació i no el moment de major agressivitat o violència. Vaig posar la cançó amb un videoclip que vaig trobar amb un recull de fotografies alegres per intentar no impactar massa als participants de la sessió ja que era la primera dinàmica del dia i els hi vaig repetir 2 cops, crec que la cançó va agradar i em va permetre tractar temes que van fer que la classe participés activament. Primer vaig intentar ensenyar-los els simbolismes que utilitzava la cançó per introduir-los dins de la dinàmica i un cop tractats aquests (com per exemple el vas ple de llàgrimes, el vas és el cor que no pot aguantar més dolor,..) per tal de encaminar el debat vaig començar fent preguntes sobre com s'imaginaven la situació d'aquella cançó (qui era la víctima, qui l'agressor, per què es podia produir una situació d'aquell tipus,...) i les respostes van ser que la víctima era una dona i l'agressor era l'home a causa de gelosia. A partir d'aquí vaig anar introduir temes com si s'imaginaven la situació a l'inversa, què pot fer sorgir violència de gènere, com solucionar-ho,... i finalment els vaig fer reflexionar sobre si creien que aquella noia se'n sortiria d'aquella situació i podria refer la seva vida amb total normalitat, la seva resposta va ser que sí.

DINÀMICA 4:

Aquest apartat el dividiré per preguntes ja que així podré fer un recull de les respostes que més van sortir o dels temes que vam tractar en cada apartat.

Pregunta 1 (Què és per a tu la violència de gènere?):

Primer vaig llegir algunes de les seves respostes per tal de comentar-les en veu alta i fer-los reflexionar i finalment vaig llegir la meua. Les seves respostes:

- Maltractament, insult o amenaça.
- Sentir-te maltractat per la teua parella ja siguis home o dona física i psicològicament.
- Ser superior o dominar a la teua parella.
- Quan un de la parella maltracta a l'altre.
- Voler tenir controlada a la teua parella en tot moment.
- Conjunt d'accions que tenen com a conseqüència la humiliació i la infravaloració d'una persona del sexe oposat.

La meua definició: Qualsevol agressió física o psíquica que es produeix entre dues persones que són o han estat parella.

Pregunta 2(En quina d'aquestes ocasions creus que hi ha violència de gènere?):

De les 4 opcions que podien marcar, 3 eren violència de gènere: totes menys la tercera, encara que 4 persones van marcar que la teua parella et vulgui veure cada dia com a violència de gènere. Per altra banda també hi va haver gent que creia que la teua parella no et deixi tenir amics del sexe oposat al teu o que s'enfadi i provoqui una baralla si no el contestes al whatsapp no era violència de gènere.

Pregunta 3 (En què es basa, per a tu, una relació sana?):

En aquesta pregunta vaig treure el que havíem parlat a la sessió anterior ja que ells m'havien dit que una relació sana de parella es basa amb el respecte, la confiança i la fidelitat, hi va haver gent que realment van seguir en aquesta línia encara que també n'hi va haver molta que van anar per una altra banda; això em va constatar la importància de la intimitat, la privacitat i l'anonimat en aquests temes.

Recull de respostes:

- Que els dos estiguin còmodes i s'estimin.
- No insultar-se ni pegar-se, conversar entre elles i tenir una mica de llibertat.
- Sense esbarallar-se molt i saber solucionar si hi ha algun problema.
- Deixar que la teva parella pugui tenir els amics que vol. Si vol vestir de rotonda que ho faci si és el que li agrada. Tenir per damunt de tot la llibertat i la confiança.
- Una relació plena d'harmonia, amor, igualtat, i satisfacció per part dels dos membres de la parella.
- Es basa en la confiança i en la seguretat de la parella.

Pregunta 4 (Quines qualitats hauria de tenir la teva parella?):

La majoria d'alumnes van marcar que les qualitats que hauria de tenir la seva parella eren respecte, confiança i fidelitat i cap d'ells va marcar la gelosia o el fet que la teva parella sigui servicial, els dos que més podrien portar a un problema de violència de gènere; cosa que ens indica que si han estat sincers cap d'ells vol una parella amb un possible perfil de maltractador. Per altra banda alguns d'ells van marcar com a una de les dues opcions l'atractiu reforçant així la idea del principi de que el físic realment els importa molt, per damunt d'altres valors com el respecte, l'afectivitat, la fidelitat o la confiança.

Pregunta 5 (Quina creus que és la causa de que existeixi violència de gènere entre adolescents?):

En aquest punt volia diferenciar entre dues causes, la de la violència en sí i la del moment de l'explosió de la violència; aleshores vaig introduir el tema de l'alcohol i les drogues ja que serien la principal causa de l'explosió i en canvi, l'educació, l'entorn social i la família serien raons per les quals existeix la violència de gènere en sí.

Els van respondre que els motius més importants pels quals es dona la violència de gènere són:

- Les xarxes socials.
- La gelosia.
- La falta de respecte.
- El control de la teva parella.
- Les noves tecnologies.
- Perquè en la societat que vivim ara, la gent no sap cuidar una persona com realment es mereix i costar agafar-li confiança i ser fidel, encara més quan ets jove.

Aquestes respostes realment em van afirmar que les noves tecnologies tenen molt a veure en l'àmbit de la violència de gènere entre els adolescents i ells remarcaven moltíssim el fet de la gelosia ja que ho veien l'arrel de tot el problema; en aquesta opinió van coincidir ambdós sexes.

Pregunta 6 (Com creus que es podria prevenir?):

Arribats a l'últim punt de la pràctica vaig intentar recollir amb el màxim detall com veuen ells que s'hauria de fer la prevenció preguntant-los coses com: si és important que es faci prevenció en els pares i no sols en els nens per continuar la prevenció a casa, a partir de quin curs farien sessions preventives i finalment els vaig preguntar si sabrien on demanar ajuda en un cas així. Les seves respostes van ser que és important fer prevenció tant als pares com en els fills perquè els conflictes vénen de casa, per altra banda, opinaven que la millor edat per prevenir era a partir de 2n d'ESO perquè afirmaven que a primer no estaven suficientment capacitats per entendre la problemàtica i finalment, la gran majoria va estar d'acord amb que no sabrien on demanar ajuda en cas de violència de gènere, indicador clar de que realment la prevenció que fem a les escoles no és suficientment eficaç.

Les seves respostes:

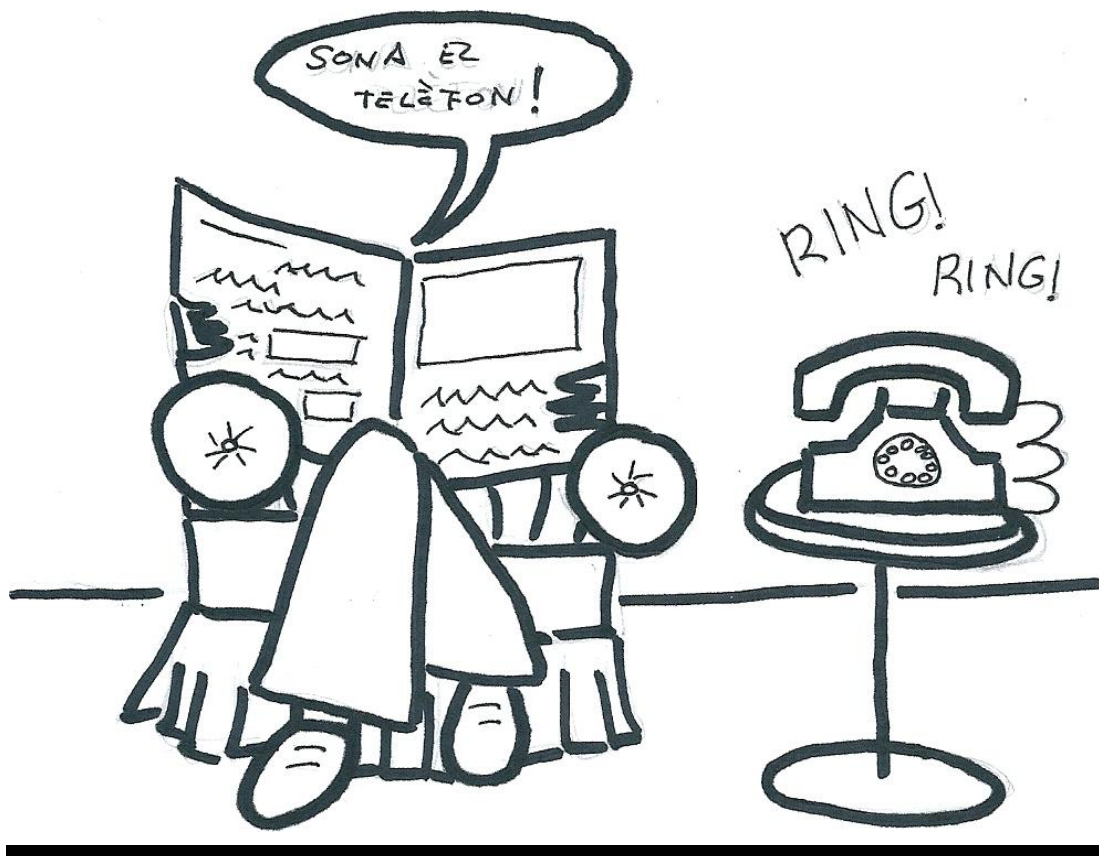
- Conèixer-te més a tu mateix i a la teva parella.
- Saber estimar i respectar.
- Fer xerrades cap a tothom per a conscienciar la gent.
- Fent campanyes i evitant que surti a la TV.
- Tenir una bona autoestima.
- Evitar a les persones que veiem que no ens tracten com ens mereixem i que ens fan mal tan psicològicament com físicament.
- Demanar ajuda si veus que algun possible cas s'inicia a una persona de molta confiança.

VALORACIÓ FINAL:

Realment he de dir que la pràctica va ser molt satisfactòria i crec que tant els participants com jo mateixa en vam gaudir, estaven molt participatius ja que diria que és un tema que realment els pot tocar i per tant els interessa i això va facilitar molt les coses. N'he de fer una valoració totalment positiva tant pel treball com per al meu propi àmbit personal.

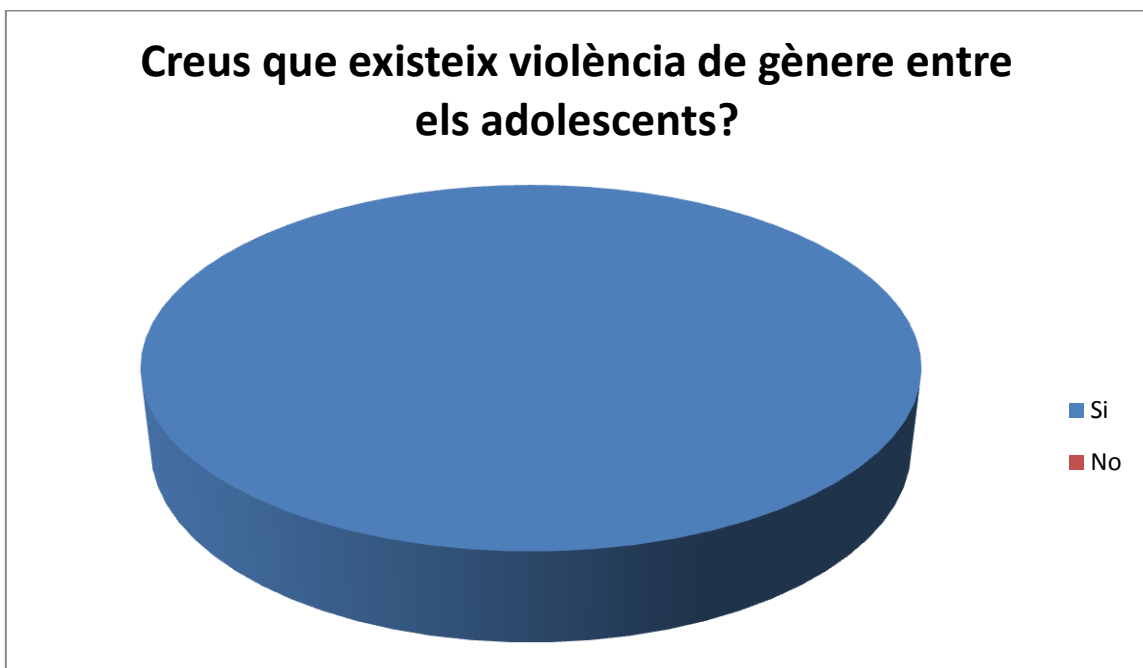
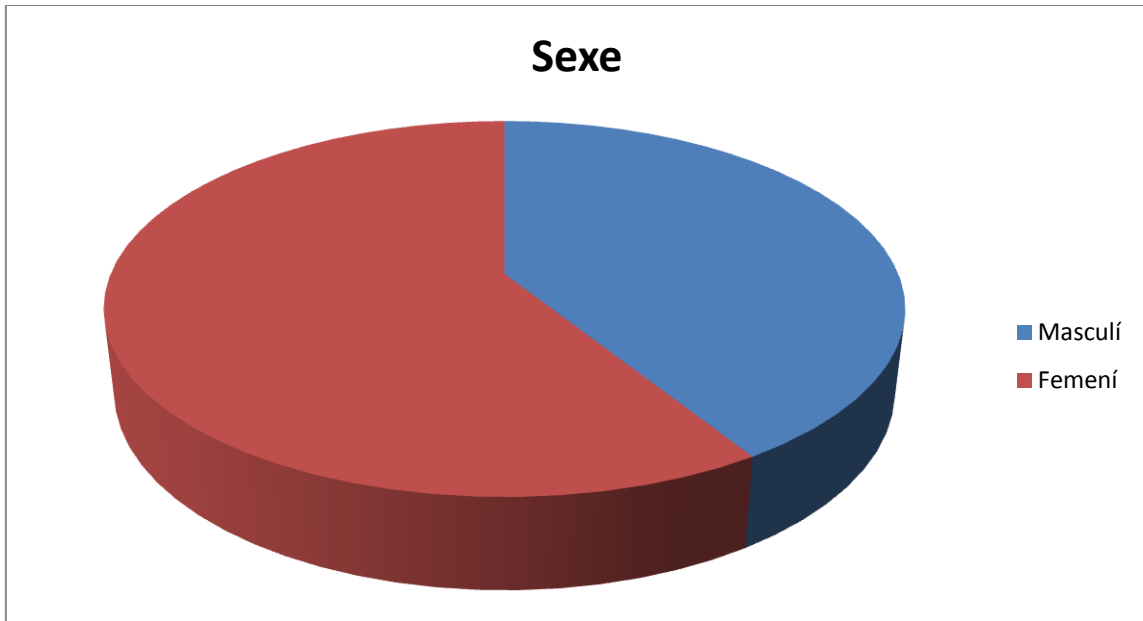
ENQUESTA ALS

JOVES

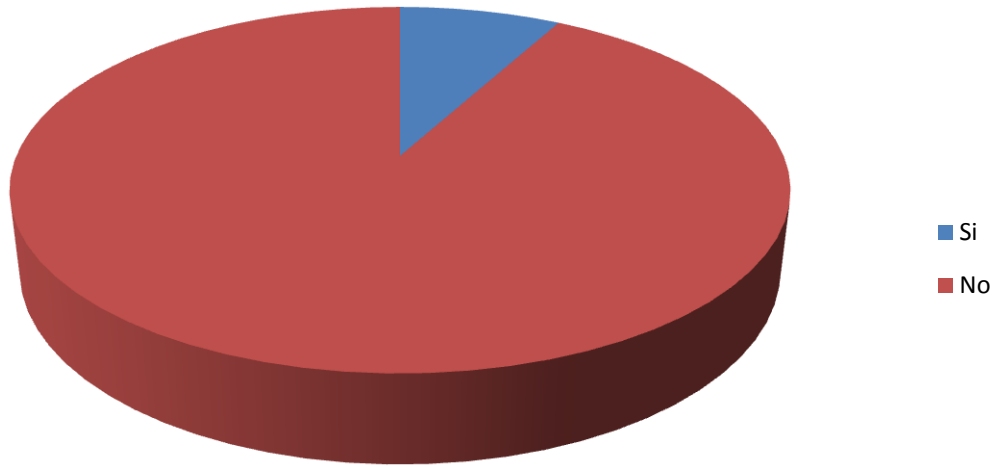

VIOLÈNCIA DE GÈNERE ENTRE ELS ADOLESCENTS

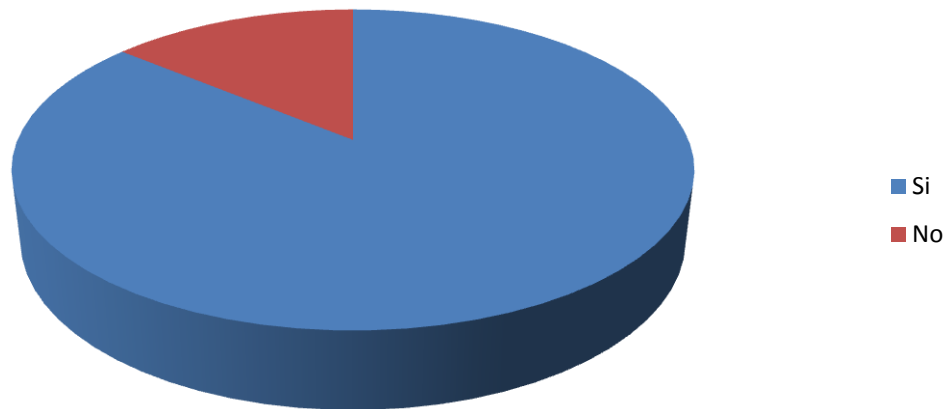
Edat: Tots els enquestats estan entre els 15 i els 30 anys.

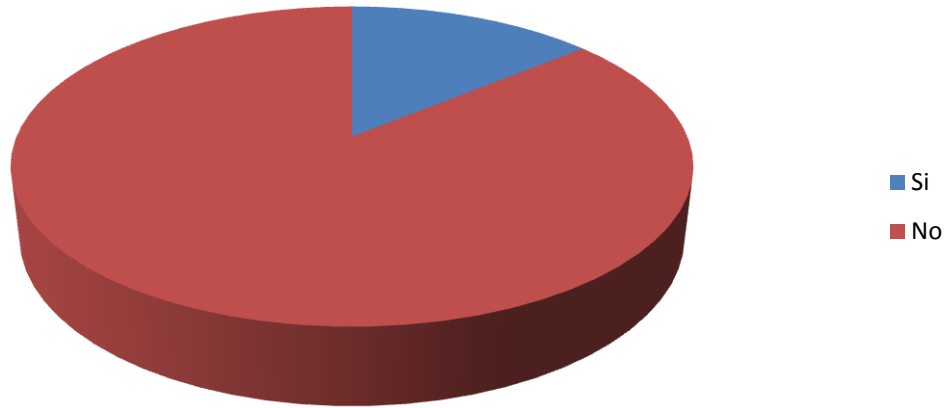
Des del teu punt de vista, és un problema únicament de classes socials baixes?

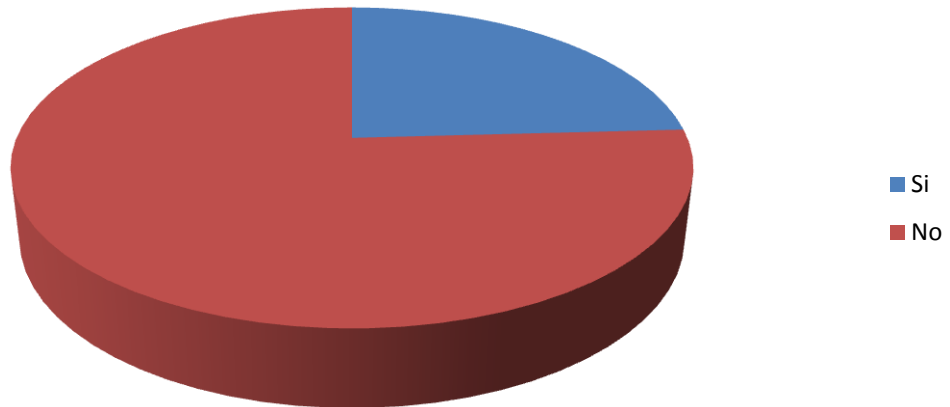
Creus que les noves tecnologies com el whatsapp per exemple, empitjoren aquest problema social?

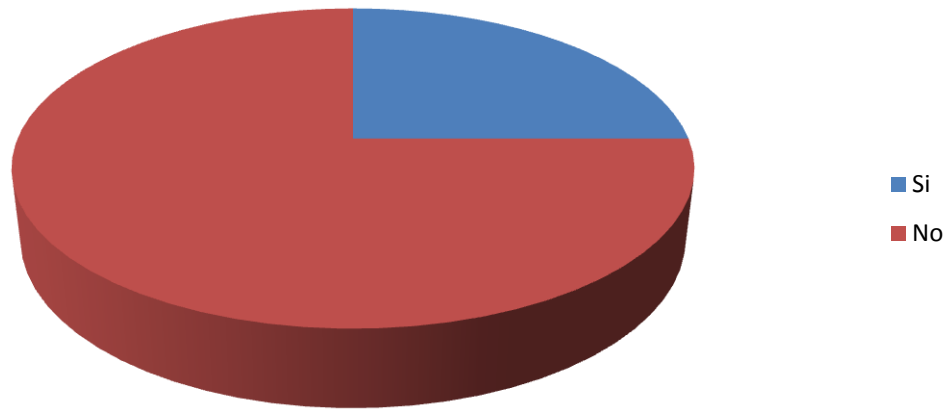
Alguna parella t'ha preguntat mai què et poses abans de sortir o t'ha prohibit vestir-te d'una manera determinada?

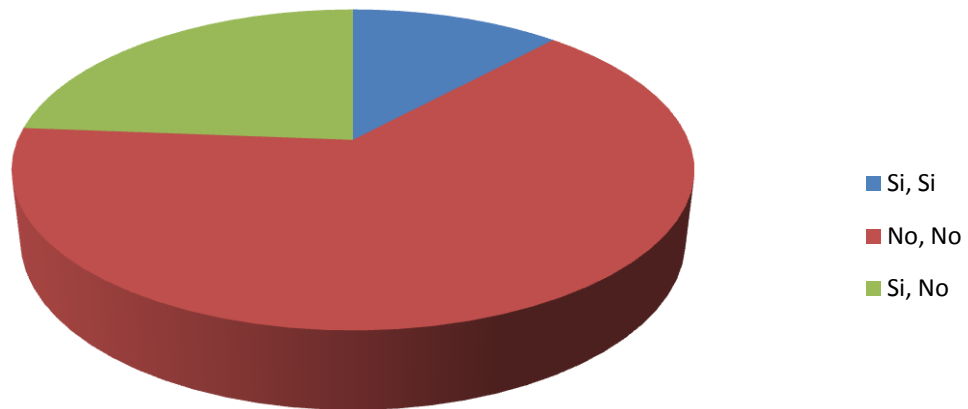
T'has sentit mai pressionat/da, infravalorat/da o humiliat/da per la teva parella?

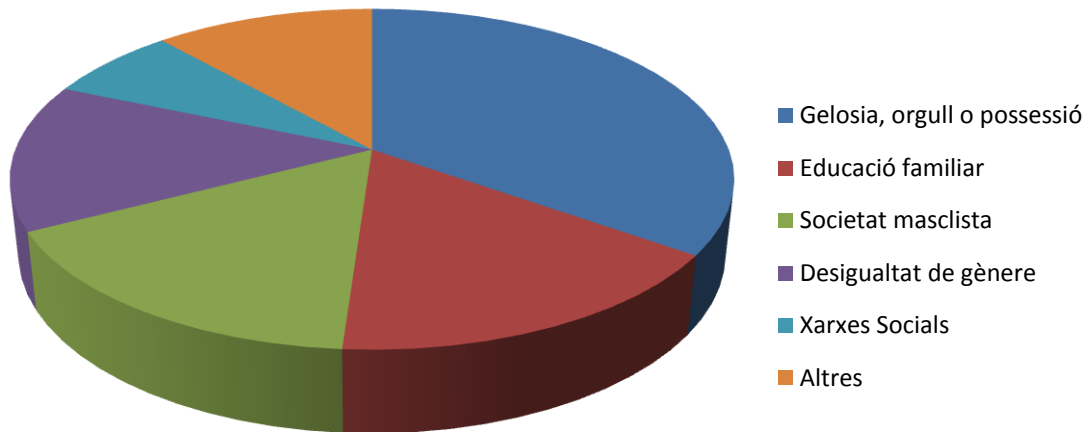
En algun moment has hagut de fer quelcom que no volies per por a la reacció de la teva parella?

Creus que hi ha suficients mesures per a prevenir la violència de gènere entre adolescents? Si és així, les trobes eficients?

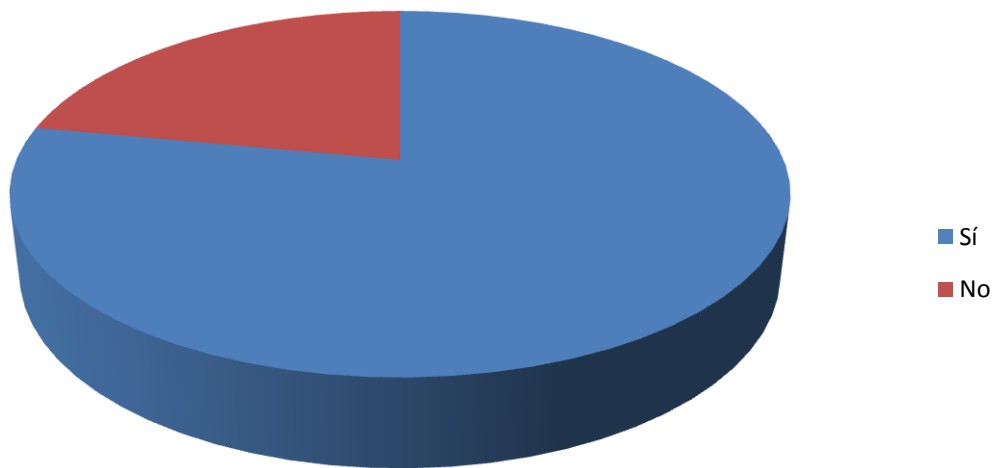

Quina creus que és la principal causa de violència de gènere entre els adolescents?

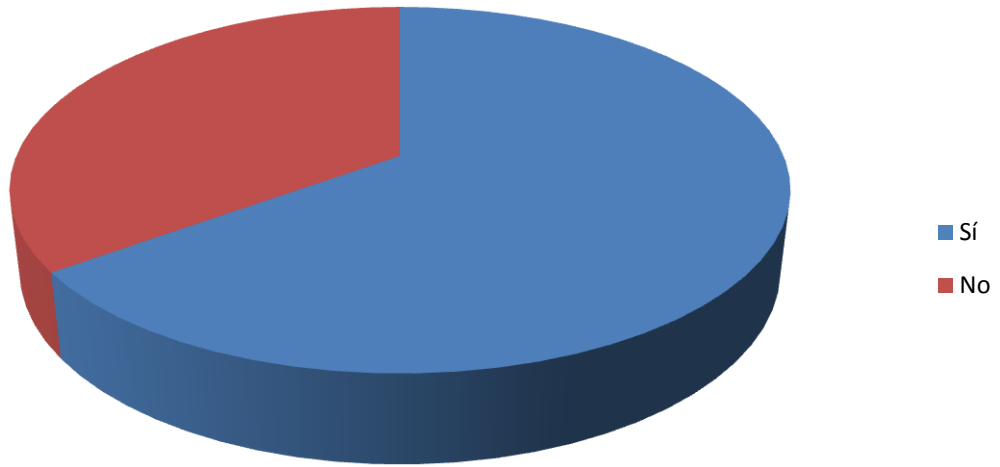

* Aquestes respostes han estat extretes per mi a partir de les respostes dels enquestats englobant les seves respostes en els 6 apartats que podeu veure en el gràfic.

Diries que actualment hi ha violència de gènere on les víctimes són homes?

En el cas de patir-ne sabries on demanar ajuda?

3.Conclusions:

De sorpresa, aquesta ha estat la meva impressió en finalitzar el treball.

Tot i els esforços d'entitats i organismes destinats a la prevenció, el que he pogut comprovar és que segueixen vigents els estereotips que creïem obsolets. Representa que vivim en una societat on la dona és lliure, tant en l'àmbit social, laboral, econòmic, religiós, com sexual. Representa que vivim en una societat regida per la igualtat entre gèneres i construïda a partir de la llibertat d'expressió. Però he pogut copsar que aquesta societat utòpica està lluny de la realitat.

Del treball de camp realitzat i explicat en els apartats anteriors en puc deduir que l'antiga idea de l'home com element dominant dins d'una parella preval entre els joves. Per exemple, vaig poder veure la importància que donaven els adolescents a trobar una parella atractiva per davant de tot, posant com a prioritat l'alçada d'aquesta, els nois volien una parella més baixa que ells i les noies volien ser més baixes. Lligat a aquest aspecte també m'agradaria parlar de la servicialitat com a característica important de la parella, una conducta que ens fa tornar als estereotips, ja que no solament els nois volien que la seva parella fos servicial, sinó que les mateixes noies creien que ho havien de ser perquè la seva relació funcionés, pensament que ens mostra la infravaloració de la dona respecte l'home. Continuant en aquesta dinàmica 2 també vaig comprovar un fet que em va xocar, com és que els nois busquin en la seva parella algú intel·ligent i donin molta importància a la seva reputació, en contraposició a les preferències de les noies, cap d'elles valorava la capacitat intel·lectual ni tampoc la reputació dels nois, fet que corrobora la pervivència de la visió ancestral, tant en els homes com en les dones, de la supremacia del gènere masculí.

Una altra idea que vaig poder extreure de les dinàmiques juntament, aquest cop, a l'enquesta va ser que els joves són molt conscients de que hi ha

violència de gènere entre el seu col·lectiu (com podem veure als resultats de les enquestes, aquesta qüestió va suposar una resposta afirmativa del 100%) Però també l'acceptació com un fet normal del tancament de la parella en ella mateixa, del control i l'exclusivitat que alguns nois requerien a les seves parelles, fet que denota la pervivència d'actituds masclistes.

Aquesta existència de situacions de risc de futura violència de gènere en joves em va motivar a esbrinar quin podria ser l'origen d'aquestes actituds i el resultat, també a partir de les respostes obtingudes en l'enquesta anònima, va ser que les noves tecnologies com la missatgeria instantània (Whatsapp, Facebook,...) facilitaven l'actuació dominant i controladora d'alguns nois. Penso que el motiu és que el fet de poder tenir un accés continu, il·limitat i immediat amb la teva parella pot alimentar la gelosia, cosa que fomentarà la desconfiança en la relació i pot desembocar a una necessitat de total control cosa que duria implícita la restricció de moviment i la privació de llibertat, moment en el qual ja ens trobaríem en un cas de violència de gènere lleu que apuntaria a futures situacions d'alt risc.

Malgrat aquest deteriorament de la relació de parelles provocat en part per les noves tecnologies; vaig intuir un sentiment d'esperança entre els joves ja que parlant-los de com veien el futur d'una dona maltractada o d'un agressor creien que la dona se'n sortiria gràcies a les totes les ajudes que se li intentarien proporcionar i a la seva pròpia valentia i voluntat cosa que faria que es pogués reintegrar en la societat sense pràcticament cicatrius emocionals.

Parlant amb els mossos, un altre aspecte de la violència de gènere que em va sorprendre va ser la figura de l'home com a víctima, una situació de la que no es parla i no és pública encara que realment n'hi ha molts més casos dels que en som conscients, aquesta por a denunciar o a manifestar-se ve marcada per la dificultat de fer pública una opinió que pugui comprometre la seva pròpia imatge. Tornant a la idea de l'estereotip de la superioritat de l'home envers la dona, un home maltractat te por de ser mal vist per la societat, de perdre els atributs de virilitat que comporta ser un home, un dels quals és el domini en la parella.

Un altre punt clau en la meva pràctica va ser l'anonimat que intentava donar als participants ja que d'aquesta manera es potenciava la sinceritat i així també la fiabilitat de la resposta; això ho vaig comprovar amb la diferència que hi trobava entre les respostes orals, els debats, i les respostes escrites; ja que els nois quan es trobaven davant la classe es volien mostrar molt proigualitaris encara que després amb el qüestionari individual responien i seguien els estereotips masculistes: que la dona sigui servicial, atractiva, fidel, amb bona reputació i intel·ligent sentint-se així els dominants i el sexe superior.

Les dinàmiques estaven creades de manera que les tres primeres quedaven resumides per a poder veure'n els resultats en la última, cosa que em va permetre comprovar l'èxit de la formació rebuda durant les dues sessions. En la primera dinàmica els nois parlaven d'una noia servicial. En analitzar resultats, vaig posar èmfasi en que aquest tret delatava una visió d'inferioritat de la dona, i en la quarta quan els vaig donar a escollir dues característiques per a la seva parella, i en aquesta ningú va triar la servicialitat com a aptitud preferent.

Fent referència a la formació donada i basant-me en els resultats de les enquestes, he vist que hi ha una opinió generalitzada de ineficàcia de les mesures de prevenió en els joves, ja que molts d'ells no eren conscients de que el control per les xarxes socials, la gelosia o la infravaloració que podien rebre en una relació sentimental podien esdevenir la llavor per a una futura situació de violència de gènere. Molts dels enquestats van respondre NO a la pregunta sobre si sabrien on demanar ajuda en cas de necessitar-la, cosa que també fa saltar les alarmes i és un indicador clar de que s'ha de continuar i potenciar la prevenió ja que no arriba a tothom.

És a partir de la formació que demana una reflexió sobre la pròpia actuació, que podrem avançar en el camí de la no discriminació per raons sexuals. No n'hi ha prou amb lleis, no són únicament els governs ni el sexe masculí qui poden acabar amb situacions de violència de gènere, és la societat educada en valors de respecte, de civisme... que farà possible l'eradicació del problema.

Per acabar, voldria retre un petit homenatge a totes les dones que han estat objecte de la violència de gènere i han tirat endavant denunciant la seva situació, mostrant una gran valentia, així com un reconeixement a totes aquelles persones i professionals que treballen amb l'objectiu de superar pas a pas aquesta mentalitat que tenim basada en els estereotips i evitant així aquesta vulneració de la dignitat personal.

4.FONTS

04-07-14

http://secundaria.uvic.cat/treballs/72c7b61b1ae4e8a9cf7fa10d12404cb595e7afa0_016%20Una%20historia%20sobre%20la%20violencia%20de%20g%C3%A8nere.pdf

30-07-14

http://www20.gencat.cat/docs/Biblioteques/BP_Tarragona/Documents/Arxiu/Webs_guies_tematiques/Altres_guies/violencia.pdf

22-08-14

<http://www.dependenciaemocional.org/caracteristicas.html>

30-08-14

<http://www.noaltrato.com/documentos/ciclos-de-la-violencia-de-genero/>

http://dones.gencat.cat/ca/temes/violencia_masclista/prevenio_sensibilitzacio/estimar_no_fa_mal/materials/06_glossari/

15-09-14

https://www.paeria.es/documents/gestions/Document_2890_4041.pdf

<http://es.slideshare.net/triku/conductas-viole>

<http://mujer.terra.es/muj/articulo/html/mu29384.htm>

http://sivio.san.gva.es/ca/consecuencias-sobre-la-mujer1;jsessionid=951FD1272FBBE2799C4904C1C47BD4E3.appli7_node2

BIBLIOGRAFIA

GARCIA SALOMON, Montserrat. *Els paranys de l'amor, materials per treballar la prevenció de relacions abusives amb adolescents*. Barcelona. Ed. Octaedro. 2006.

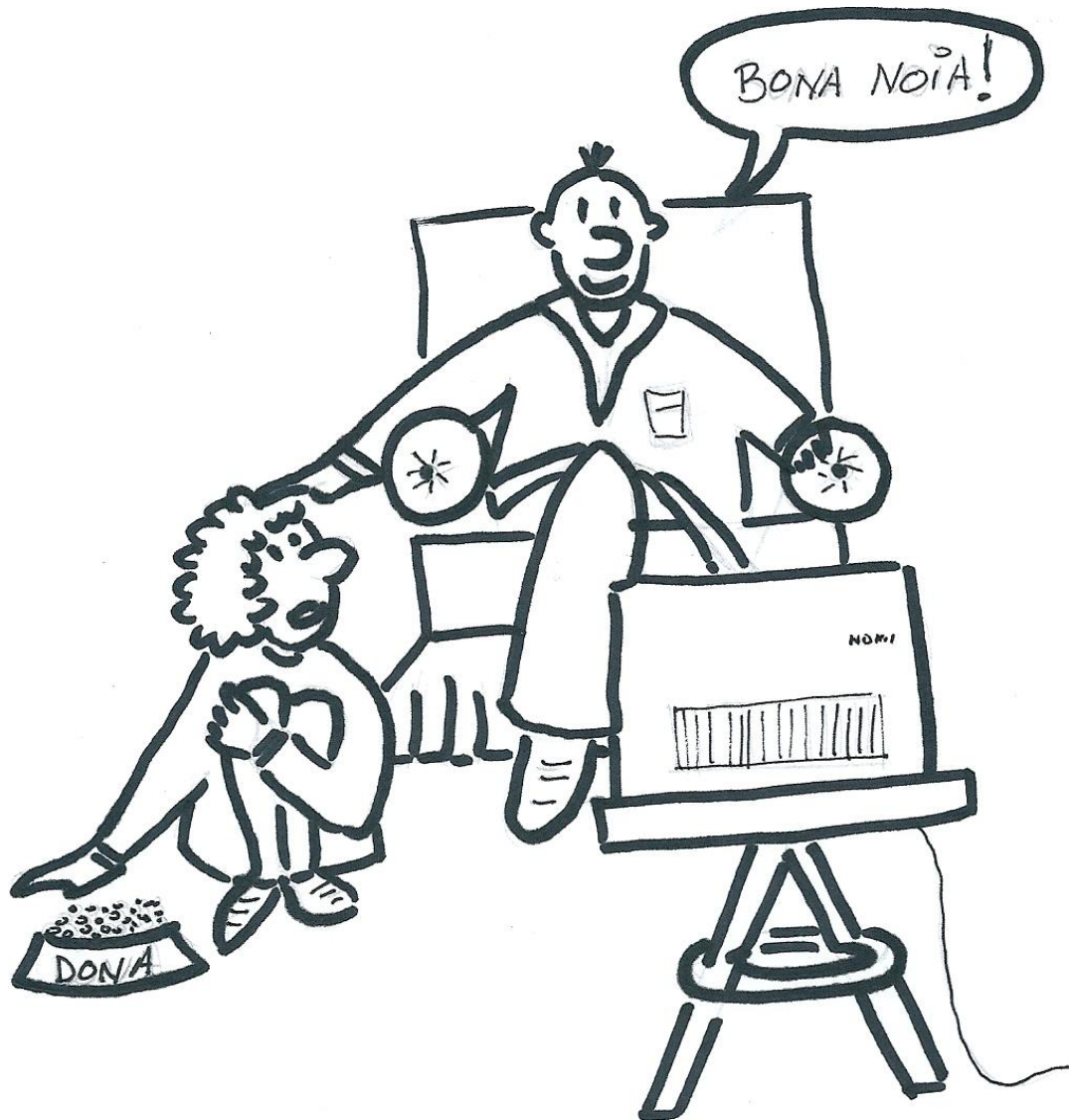
KIPEN, Ana i CATERBERG, Mónica. *Maltractament, un permís mil·lenari, La violència contra la dona*. Barcelona. Ed. Intermón Oxfam. 2006.

ENTREVISTES

- Josefina Bernades
Regidora d'acció social de Tàrraga
Dia: 19 de setembre de 2014
- Mossos d'esquadra de la comissaria de Tàrraga
Dia: 30 de setembre de 2014
- Núria Sans
Psicopedagoga al institut Joan Oró de Lleida
Dia: 9 de setembre de 2014
- Concepció Claramunt Guiu
Psicòloga Clínica a Mallorca
Dia: 8 de gener del 2015
- Carme Segarra Alcubierre
Coordinadora dels serveis socials del consell comarcal de l'Urgell
Dia: 10 de juliol de 2014

ANNEXOS 1

ENTREVISTES

POLICIAL

1. Quin és el càrrec que ocupa dins dels mossos d'esquadra?

En cada comissaria hi ha un agent o més en funció de l'extensió de la comarca, especialista en l'àmbit de la violència de gènere i domèstica.

2. Com teniu definida la violència de gènere?

Qualsevol agressió física o psíquica d'un home a una dona que és o ha estat parella, amb o sense convivència.

3. Quin tipus de víctimes atén?

Dones/Homes i famílies víctimes de violència de l'àmbit de la llar.

4. En que consisteix la seva feina?

Detectar il·lícit penal, recollir i/o denunciar dades, assessorar, derivar al departament més adient en funció de la problemàtica, explicar el mecanisme en quan a la denúncia i seguiment posterior a la denúncia, a aplicar i conèixer les mesures d'autoprotecció així com fer el seguiment en cas d'una OPVD (Oficina Protecció a la Víctima del delicte) ,fer l'acompanyament de la víctima en tot en procés.

5. Hi ha algun sector de la població que pateixi més violència de gènere?

No, no es pot dir que hi hagi un sector més favorable encara que si que hi pot haver un sector que dificulti o faciliti que se'n surti en funció del seu entorn, família i economia.

6. Hi influeix la classe social, l'estat econòmic o la localització?

Si que hi influeix ja que pot dificultar a la víctima de sortir d'aquesta situació de denunciar segons el seu entorn, l'economia i el suport familiar. Encara que el que realment influeix és l'educació rebuda a casa i a l'escola.

7. Existeix algun patró de dona maltractada segons les vostres bases de dades?

No, no hi ha un model de dona més susceptible que un altre, qualsevol pot ser víctima de violència de gènere, en tot cas hauríem de parlar de l'agressor. Encara que hi ha uns factors que la poden incrementar com serien el tema cultural, la educació i la vida quotidiana.

8. Hi ha algun període en el temps en el qual s'incrementi el nombre de maltractaments? Si és així, a que creu que és degut?

No

9. Quin tipus de violència de gènere pateixen les víctimes? Es denuncien tots els tipus amb la mateixa freqüència?

Normalment van relacionats, quan una dona pateix violència de gènere es dona tots els supòsits, tot i que a vegades fins que no es pateix una agressió física no en són conscients que han patit altres tipus de violència masclista com pot ser la psicològica i/o la econòmica.

10. Quina relació teniu amb els jutjats, quin és el procediment que es segueix?

El procediment sempre és el mateix, quan es té coneixement o denuncia de possibles maltractaments es tramita al jutjat, en aquest cas quan es tracta de violència de gènere es tramita al jutjat de violència contra la dona.

11. Dueu a terme algun tipus de prevenció? Quina? Si és així, heu constatat l'eficàcia? Detecteu símptomes de maltractaments entre els joves als quals feu la prevenció?

ORC(oficina relacions comunitat) que s'encarrega de fer prevenció generalment als instituts a partir de 4t d'ESO. L'objectiu d'aquestes és ensenyar a reconèixer possibles casos i indicadors.

12. Rebeu denúncies de violència de gènere en adolescents?

Si encara que és molt difícil que denunciïn com la majoria de violència de gènere. En aquests casos l'ajuda de la família i el seu suport és clau.

ENTREVISTA A JOSEFINA BERNADES

1. Quina és la teva tasca dins projecte "Digues prou, no estàs sola"?

Sóc la coordinadora, al ser la regidora de l'ajuntament de Tàrrrega, del projecte i també per altra banda, estic dins la diputació de Lleida dins d'una comissió que entre altres temes engloba la violència de gènere i està formada per mossos, bombers, infermers, professors, associació de dones, consellera, presidenta de l' institut català de les dones,...

2. Com va sorgir el projecte i amb quina finalitat?

Va sorgir fa temps al haver-hi una onada de embarassos entre el col·lectiu adolescent, llavors es va crear el projecte anomenat Tu pots Penélope; llavors, al tornar a saltar les alarmes fa poc temps vam iniciar aquest nou projecte, "Digues prou, no estàs sola", amb l'objectiu d'educar no sols els joves sinó també els pares.

3. Quin creus que és l'estat actual de Tàrrrega respecte la violència de gènere? I entre el col·lectiu d'adolescents?

Hi pot haver incidents puntuals, però Tàrrrega no és per definició un lloc on hi hagi molta violència de gènere; encara que la majoria que hi ha està amagada i molta és psíquica que això provoca una dependència emocional de les víctimes i en el futur pot acabar portant a la violència física.

4. Quines creus que són les causes per a que es produeixi un cas de violència de gènere? I entre els adolescents?

La situació social, la cultura i de vegades la integració d'altres cultures que no s'adapten a la d'aquí encara que el punt principal seria l'educació.

Per altra banda el que afavoreix l'explosió de la violència pot ser problemes d'alcoholèmia o de drogues.

5. Creus que es podria prevenir d'alguna manera? I en l'àmbit dels adolescents, alguna mesura en especial?

Primer de tot fen conferències i xerrades encara que no sols pels adolescents i joves sinó que també als pares per intentar fer una prevenció no sols des de l'escola.

El mateix, educant des de petits amb unes bases gens sexistes tan des de l'escola com amb els pares.

6. Té constància de que a Tàrraga hi hagi casos recents de VG entre adolescents? Si és així creu que ha augmentat, disminuït o s'ha mantingut en els últims 5 anys?

N'hi ha, encara que com a totes les localitats i depèn de l'educació rebuda dels joves ja que si els nens veuen com es maltracta al pare o a la mare hi ha més possibilitats que siguin possibles agressors. I és una problemàtica que es manté, no ha augmentat ni disminuït encara que en períodes de crisis, que es passa dificultats econòmiques, és un factor que l'incrementa; en moments com per exemple quan un dels dos de la parella perd la feina.

7. Quines són les edats més conflictives per a que es produeixi un cas així entre adolescents?

Les edats serien tan amb els agressors com amb les víctimes entre 15 i 16 anys.

8. Les víctimes s'acostumen a reintegrar a la normalitat?

Tot depèn de molts factors com per exemple, el de l'edat ja que si la víctima és jove és més fàcil la reinserció encara que un cas així deixa empremta que es veurà reflectida en futures parelles i el que també ajuda moltíssim és marxar del lloc on s'ha produït encara que de vegades l'economia no ho permet.

PSICOLÒGICA

Nom: Concepció Claramunt.

Professió: Psicòloga Clínica.

Lloc de treball: CAD-II (Centre d'Atenció a les Drogodependències)

1. Què entens per violència de gènere?

Qualsevol acte de violència ja sigui física, psicològica, sexual a econòmica, que es produeix d'un home sobre una dona, és una violència específica cap a les dones, que situa a l'home en una situació de superioritat per damunt de la dona.

2. Quin tipus de víctimes atens generalment?

En un Cad (Centre d'Atenció a les Drogodependències) atenem homes i dones d'edat compresa des dels 21 anys en endavant.

3. En que consisteix la teva feina?

Quan es detecta un cas de violència de gènere estem obligats a la derivació al servei corresponent per a que pugui ajudar a la víctima i al maltractador.

4. Podem trobar algun patró de dona maltractada o de mal tractador segons els casos que has tractat? Si és així, quin seria?

En el cas de la dona maltractada: baixa autoestima, sentiment de culpa, creença de que es mereix el maltractament, història de la família d'origen on es repeteixen els rols.

En el maltractador: en diferents estudis s'han observat alteracions psiquiàtriques: abús d'alcohol, gelosia patològica, alteracions del control dels impulsos. Els trastorns de personalitat: Narcisista i antisocial. Les creences errònies com la inferioritat de la dona i els rols sexuals. Les idees distorsionades sobre la legitimació de la violència com una forma de resoldre els conflictes. La minimització i negació del problema així com l'atribució a la parella de l'origen del conflicte. Baixa tolerància a la frustració i falta d'estratègies per resoldre problemes.

5. Hi ha algun període de temps on incrementin els casos de violència de gènere? Si és així, quin?

Les situacions d'estrès quotidianes, esdeveniments com la crisi econòmica i altres, augmenta els casos de violència de gènere per tot el que hem explicat a la pregunta anterior sobre el perfil de la persona maltractadora, la poca capacitat de resoldre problemes, la baixa tolerància a la frustració...

6. Quin tipus de violència de gènere tenen les víctimes que ateneu?

De tot tipus. En primer lloc la psicològica, li segueix la física i la econòmica. La sexual és la darrera, no està tan reconeguda per la víctima.

7. Hi ha algun sector de població més propens a patir-ne o és cosa de tots?

És una cosa de tots. Ara bé, com més recursos econòmics, culturals...es disposi més protegida estarà la societat i podrà gaudir de la salut mental necessària per poder arribar a la igualtat entre homes i dones. Vull dir, que no faci falta que un home o una dona per defensar-se de les seves mancances, que poden arribar a ser patològiques, s'hagin d'agredir.

8. T'has trobat molts casos de violència de dona a home? I entre parelles homosexuals?

He trobat poc casos de violència de dona a home, però en recordo algun viscut fa poc, una al·lota va cometre homicidi a un pacient del nostre centre. De violència psicològica en recordo uns quans d'homes a dones. Entre parelles homosexuals n'he conegut de molt cruels en l'aspecte psicològic.

9. Quins factors creus que influeixen en el fet de que una persona arribi a ser un agressor?

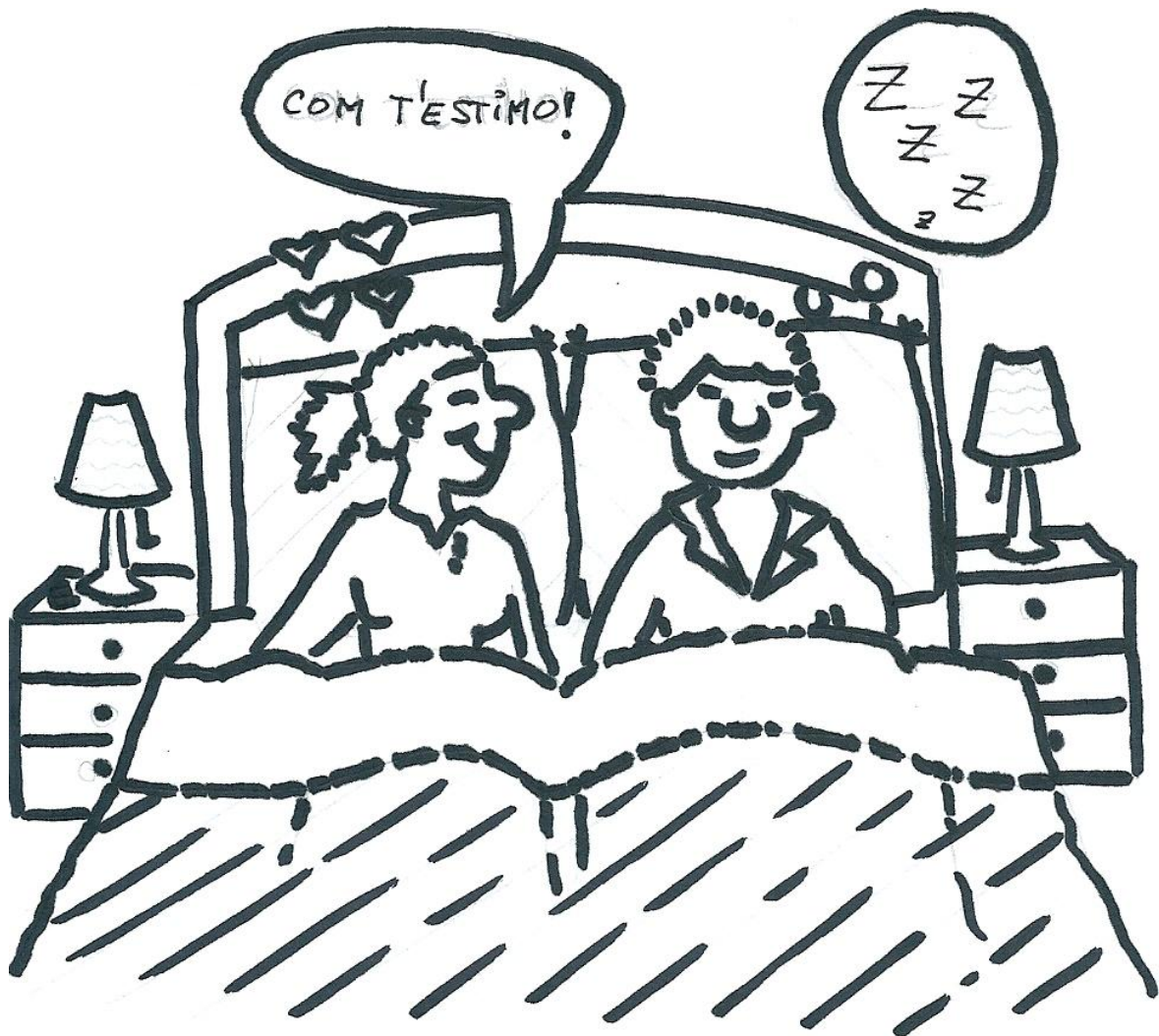
La família, la infància, l'educació, la personalitat, les cognicions, són un conjunt de factors que poden predisposar a la violència. Comentaris dels medis de comunicació que influeixen en determinades persones.

10. Creus que és efectiva la prevenció que es fa en els adolescents sobre violència de gènere? Que creus que es podria millorar?

En aquests moments crec que manca molta feina en quant a la prevenció de la violència de gènere. Pel que s'ha de treballar cap a la sensibilització dels agents educatius que són els models dels joves, així com els mitjans de comunicació que en la majoria de casos afavoreixen les desigualtats i reforcen els comportaments masculins de dominació, representant a la dona com a objecte.

ANNEXOS 2

DINÀMIQUES

DINÀMICA 1

Edat: 14-16 anys

Durada: 30 minuts

1. Descripció:

Descobrim com hauria de ser una bona parella per nostra i ho comparem amb els resultats de l'altre sexe.

2. Material:

- Graella per escriure les característiques personals (un per cada participant)
- Bolígrafs.

3. Objectius:

- Valorar com volen que sigui la seva parella i com ha de ser una bona parella.
- Analitzar què volen els nois i què volen les noies i debatre-ho.

4. Metodologia:

- Individualment cada participant respon el qüestionari, llavors es divideixen en grups de 6 persones i equilibrats entre dones i homes.
- Cada grup ha de posar en comú les seves llistes i d'aquí n'ha de sortir només 2, una amb què busquen les dones en la seva parella i una sobre què busquen els homes en la mateixa.

- Durant aquesta posada en comú podem animar el debat amb preguntes com:
 - 1) Què vol dir enamorar-se?
 - 2) Les relacions de parella s'entenen diferent des del punt de vista dels nois i les noies?
 - 3) Com t'imagines una relació basada en l'abús?
 - 4) Com hauria de ser una relació de parella sana?

- L'objectiu és que vegin que no s'ha de dependre l'un de l'altre sinó que s'ha de ser dues individualitats, que el més important a la vida no és emparellar-se perquè l'individu és el més important, que a la parella no hi ha rols establerts i que no s'ha de perdonar o aguantar tot per amor. I sobretot, si la relació s'acaba no és el fi de tot.

5. Observacions:

El treball en grups reduïts no és imprescindible.

GRAELLA DE CARACTERÍSTIQUES PERSONALS:

NOIS

ELLS VOLEN QUE ELLA SIGUI...	ELLS PENSEN QUE ELLES VOLEN QUE SIGUIN...

NOIES

ELLES VOLEN QUE ELL SIGUI...	ELLES PENSEN QUE ELLS VOLEN QUE SIGUIN...

DINÀMICA 2

Edat: 14-17 anys

Durada: 45 minuts

Descripció:

Reflexió individual i col·lectiva sobre els estereotips marcats per la societat entorn temes sexistes com en el llenguatge, en el món laboral,...

Objectius:

- Fer una descripció personal dels estereotips que aniran trobant duran la sessió, analitzant al mateix temps com es veuen aquestes reflectides en la societat actual i com influeixen en el dia a dia.
- Deixar molt espai i llibertat als alumnes per tal de que siguin ells mateixos qui s'adonin d'aquests estereotips.
- Identificar, reflexionar i intentar abolir els prejudicis que trobaran respecte com han d'actuar i ser les persones respecte temes sexistes.

Material:

- Targes amb els títols dels diferents temes a tractar que segueixen aquest document.
- S'ha de disposar el grup en subgrups de 4-6 persones, amb la fi d'aconseguir un ambient còmode i reduït.

Metodologia:

- Disposar el grup complet en semicercle i explicar l'activitat intentant donar algun exemple per clarificar l'activitat. Explicar que al final de l'activitat cada grup exposarà el tema que han tractat amb les seves pròpies opinions.
- Dividir el grup en subgrups reduïts i repartir les targetes a cada subgrup.
- Deixar-los parlar de cada tema preparant l'exposició davant la resta del grup, tan des de la visió del sexe femení com la del masculí, veient si comparteixen posicions.
- Posada en comú de la feina de cada grup.
- Per ajudar a activar la sessió podem ajudar amb preguntes com:
 - 1) S'observa un grau de coincidència alt o baix entre els 2 sexes?
 - 2) Les diferències responen a trets psicològics o biològics dels diferents sexes?
 - 3) Ha costat posar-vos d'acord dins del grup?
 - 4) Perquè creieu que existeixen aquestes diferències entre sexes tan estereotipades?
 - 5) Buscar exemples quotidians per a cada tema per exemplificar algun problema que hagi pogut sortir duran la sessió en el qual no es vegi clara la reflexió per intentar conduir la conducta.

Conclusions:

- Les creences dels estereotips són idees preconcebudes i molts cops sense bases sòlides que afavoreixen l'aparició d'abusos de gènere.
- Els estereotips de gènere, afecten a les relacions amoroses i afectives entre homes i dones?
- Trencar la dualitat de gènere:

DONA	HOME
Passiu	Actiu
Estabilitat	Ambició
Emocional	Racional
Dependent	Independent
Dèbil	Fort

Valoració de la dinàmica.

TARGETES:

PODER

REFLEXIÓ

GELOSIA

SEGURETAT

COMPRENSIÓ

PACIÈNCIA

SEDUCCIÓ

INTUÏCIÓ

FORÇA

TENIR CURA

VALENTIA

SENSIBILITAT

AUTONOMIA

TENDRESA

DINÀMICA 3

Edat: 14-17 anys

Duració: 30 minuts

Descripció:

Reflexionem sobre l'amor i les relacions de parella a partir de la lletra d'una cançó.

Material:

- Cançó elegida
- Reproductor
- Videoclip (optatiu)
- Full amb la lletra de la cançó per grup
- Full amb preguntes per debatre per grup

Objectius:

- Veure aquesta problemàtica a partir d'una cançó definint la relació de parella que planteja.
- Comparar les idees de la cançó amb les que creiem correctes.
- Comentar com haurien de ser les relacions de parella i com volen que siguin els participants.

Metodologia:

- Col·loqueu el grup en semicercle i expliqueu la dinàmica.
- Consisteix en escoltar la cançó i si s'escau mirar el videoclip, conjuntament.

- Després disposeu els participants en subgrups de 4-6 persones i repartiu els fulls amb la lletra de la cançó i un altra amb preguntes que ajudin a conduir el debat.
- Pauta:
 - 1) Quina idea sobre l'amor veiem en el text de la cançó?
 - 2) Compartim aquesta mateixa idea d'amor i de relació de parella?
 - 3) Com us imagineu a la protagonista de la cançó?
 - 4) Com veieu el protagonista de la cançó o l'home a qui s'adreça la dona?
 - 5) Com son els rols de cada sexe dins d'una relació? Son similars?
 - 6) Creieu que si els papers dels protagonistes estiguessin intercanviats produiria el mateix efecte?
 - 7) Creieu que hi pot haver una relació de parella sana basada en els valors que transmet la cançó sobre l'amor? Si no és així, com creieu que hauria de ser?
- Llavors cada grup exposarà davant la resta del grup les respostes per a cada pregunta i obrirem un debat.

Conclusions

Valoració de la dinàmica.

- **Cançons possibles per treballar en aquesta dinàmica:**

MALÚ CON MANUEL CARRASCO - 'QUE NADIE'

Empezaron los problemas

Se engancho a la pena

Se aferro a la soledad

Ya no mira las estrellas

Mira sus ojeras

Cansada de pelear.

Olvidándose de todo

Busca algún modo

De encontrar su libertad

El cerrojo que le aprieta

Le pone cadenas

Y nunca descansa en paz

Y tu dignidad se ha quedado
esperando a que vuelvas

Que nadie calle tu verdad

Que nadie te ahogue el corazón

Que nadie te haga mas llorar

Hundiéndote en silencio

Que nadie te obligue a morir

Cortando tu alas al volar

Que vuelvan tus ganas de vivir

En el túnel del espanto

Todo se hace largo

Cuando se iluminara

Amarrado a su destino

Va sin ser testigo

De tu lento caminar

Tienen hambre sus latidos

Pero son sumisos

Y suenan a su compás

La alegría traicionera

Le cierra la puerta

O se sienta en su sofá

Y tu dignidad se ha quedado
esperando a que vuelva

HUECO - 'SE ACABARON LAS LÁGRIMAS'

Cuando sientes frio en la mirada
cuando alguien a roto tu sonrisa de
cristal
y tu carita de porcelana se acuerda
de su mano
mano de metal
u es hora de empezar a andar
u se acabaron las lagrimas
u es hora de empezar a andar
rompe tu jaula

4 primaveras cayadas
las losas se cayan no saben decir
siente las espinas que se clavan
pinchando bien adentro
donde duele mas
u es hora de empezar a andar
u se acabaron las lagrimas
u es hora de empezar a andar
rompe tu jaula ya

Mira escapa que la vida se acaba,
que los sueños se gastan,
los minutos se marchan
salta que la calma te abraza,
los momentos se pasan y se
te rompe el alma
ai el alma

Cuando sientes que nunca lo
extrañas,

y la lluvia cae castigando la ciudad
que las gotas no calan tu alma
sus barcas en tus ojos
y tus escudos no podran remar

De nada vale ya llorar
se acabaron las lagrimas
sientes que ya no hay marcha atras
rompe tu jaula ya

Y siente la llamada de la libertad
rompe las cadenas que te hacen
llorar
corretela, monta y no lo pienses
mas
salta, rie, baila
y siente la llamada de la libertad
rompe las cadenas que te hacen
llorar
corretela, monta y no lo pienses
mas
salta, rie, baila

Escapa que la vida se acaba, que
los sueños se gastan,
los minutos se marchan
salta que la calma te abraza, los
momentos se pasan y se
te rompe el alma

EFFECTO MARIPOSA - 'HOY POR MI'

¡Como juzgar! Es tan difícil olvidar si te tengo cerca.
Llorar puedes después, tratar de limpiar mi piel herida de amor.

Tu que amenazas sin razón.
Magia escondida en tu voz.

No hay nada que me una a ti, aunque queda tanto por vivir,
abriré los ojos hoy por mí.
No hay nada que haga recordar aquella vida,
aquel lugar de tantas noches sin piedad.

Un año más. "No te preocupes", me decían los demás.
"No cambiaré", suenan sirenas, me rompí como el cristal.

Tu que amenazas sin razón,
no volverás a verme.

No hay nada que me una a ti...

No hay nada que me una a ti, aun queda tanto por vivir,
abriré los ojos hoy por mí.
No hay nada que impida sonreír,
no hay nada que me impida ser feliz.

MELENDI - 'HASTA QUE LA MUERTE NOS SEPARE'

Su mala puntería con las llaves
Anuncia un malnacido tras la puerta
Con piel de lobo y corazón cobarde
Con más de mil motivos para
odiarle.

Por el pasillo cruje una madera
Igual que suena el alma de esa
madre
Porque el no pega con la mano
abierta, no
Es algo que aprendió bien de su
padre.

Ella coge un cuchillo y no sabe qué
hacer
Si cortarse las venas o clavárselo a
él
Se apoya en la nevera, no sabe qué
hacer
Y llorando le ruega que no le dé
sobre el mismo lao.

Marido y mujer hasta que la muerte
los separe
Y ella espera llegue de su mano
Porque solo así podrá devolverle
Parte del daño.

Porque fue a la ley y la ley le dio del
otro lao

No son suficientes los moraos
Ni segar al cero su amor sincero
Pa condenarlo.

Él solamente se siente seguro
Cosiéndole el corazón a su puño
Un hombre que se pelea hasta del
viento
Pues sabe que el solo es mierda por
dentro.

Pero la vida le devolvió la ostia
Grabando aquel momento en su
memoria
Momento en que no controló su
mano
Ahogando lo que hace ya tiempo
había matado.

Ella coge un cuchillo y no sabe qué
hacer
Si cortarse las venas o clavárselo a
él
Se apoya en la nevera, no sabe qué
hacer
Y llorando le ruega que no le dé
sobre el mismo lao.

Marido y mujer hasta que la muerte
los separe
Y ella espera llegue de su mano

Porque solo así podrá devolverle
Parte del daño.

Porque fue a la ley y la ley le dio del
otro lao
No son suficientes los moraos
Ni segar al cero su amor sincero
Pa condenarlo.

Y no le dio miedo la muerte
Y se marchó tan sonriente
Fue la última vez que lloró

AMARAL - 'SALIR CORRIENDO'

Nadie puede guardar toda el agua del mar
en un vaso de cristal
¿cuántas gotas tienes que dejar caer
hasta ver la marea crecer?
¿Cuántas veces te ha hecho sonreír?
Esta no es manera de vivir
¿cuántas lágrimas puedes, guardar
en tu vaso de cristal?
si tienes miedo, si estás sufriendo
tienes que gritar y salir, salir corriendo
¿cuántos golpes dan las olas
a lo largo del día en las rocas?
¿Cuántos peces tienes que pescar
para hacer un desierto del fondo del mar?
¿Cuántas veces te ha hecho callar?
¿Cuánto tiempo crees que aguantarás?
¿Cuántas lágrimas vas a guardar
en tu vaso de cristal?
si tienes miedo, si estás sufriendo
tienes que gritar y salir, salir corriendo

DINÀMICA 4

Edat: 14-17 anys

Duració: 30 minuts

Objectius:

Verificar l'eficàcia de les xerrades i practiques anteriors, comprovant, d'aquesta manera, l'estat en el que es troben els adolescents en aquest punt respecte a la problemàtica.

Material:

Un qüestionari (el trobareu seguidament) per a cada alumnes. Ha de ser anònim.

Metodologia:

Repartir una copia del formulari a cada participant, aquests han de ser contestats de manera individual per tal de mantenir l'anonimat aconseguint així més sinceritat.

Al recollir els qüestionaris intentar fer un debat relacionant les dinàmiques anteriors amb aquesta final. En aquest debat s'hauria de contemplar temes com els estereotips, les relacions sanes i perjudicials, l'empatia en les relacions amoroses, els inicis de la violència de gènere entre adolescents, el rol de cada persona dins la parella, ...

QÜESTIONARI

1-Què és per a tu la violència de gènere?

**2-En quina d'aquestes ocasions creus que hi ha violència de gènere?
(marca amb una X).**

- Et pregunta que et poses abans de sortir de festa i et prohibeix posar-t'ho si no li sembla bé.
- No et deixa tenir amics del seu sexe.
- Et vol veure cada dia.
- S'enfada i provoca una baralla si no el contestes al Whatsapp.

3-En que es basa, per a tu, una relació sana?

4-Quines qualitats hauria de tenir la teva parella? (marca dues amb una X).

- Confiança
- Fidelitat
- Respecte
- Afectivitat
- Atractiu
- Gelosia
- Ser servicial

5-Quina creus que és la causa de que existeixi violència de gènere entre adolescents?

6-Com creus que es podria prevenir?